



Türkiye
Kızılay Mecmuası

YÜZ YTEMİŞ ÜÇÜNCÜ SAYI

15 Ağustos 1940

A N K A R A

— Bu sayıdaki yazılar —

- 1 — Beynelmilel Kızılhaç Sıhhat Propaganda servisinden (Güneş ve Su)
- 2 — Pasif korunmada her eve düşen vazife.
- 3 — Pasif korunmada ecza ve sığınak.
- 4 — Kızılay sığınağı.
- 5 — Pasif korunmada hasta bakıcı teçhizatı ve hasta bakıcı hemşirelere düşen vazife.
- 6 — Nakil esnasında ve depolarda yiyecek ve içeceklerin gaza karşı korunması.
- 7 — Yeni bir Çek hayvan maskesi.
- 8 — Mütehassısın okuyucuların sordukları suallere verdiği cevaplar.
- 9 — Gaz harbinde veteriner hizmetleri hakkında.
- 10 — İlk sıhhi yardım.
- 11 — Kızılay haberleri.
- 12 — Kızılay Gençlik haberleri.

Türkiye Kızılay Mecmuası

ANKARA

Telefon Numarası : 6923

İKİ AYDA BİR ÇIKAR

YILLIĞI 1 LİRADIR.

Deredilmeyen evrak iade edilmez. Makale ve ilânlar AnkaradaKIZILAY MECMUASI Direktörlüğüne gönderilmelidir.

Beynelmilel Kızılhaç Sıhhat Propagandası Servisinden Güneş ve Su

Tercüme eden : S. UMAR

Senenin ilk sıcak günlerinden itibaren deniz, nehir ve göl kenarları sıhhat arayan ve mesai yorgunluğunu gidermeğe çalışan yüz binlerce insanlarla dolup boşalır.

Bu mevsimde insanların tabiata doğru ric'atleri biraz ifratkârlık ve biraz modaya tebaiyet olmakla beraber bilhassa kalabalık ve büyük şehirlerde yaşayanlar için, heyeti umumiyesi itibariyle, sun'î hayat şartlarına karşı bir nevi tabii müdafaa olduğu da şüphesizdir.

Mahaza tabiata bu kadar yaklaşmak ne kadar halâskâr tesirata malik olursa olsun sıhhatleri için menfaatler ümit eden fazla müfritler için bu hal az ve çok şiddetli bir şekilde sıhhatlerini ihlâlden hâli kalmamaktadır.

Güneş ziyası sıhhat için elzem bir âmildir: onun tesirâtı altında vücudumuzun besleyici mübadelesinin arttığı, iştihanın çoğaldığı, kanın

zenginleştigi, cümlei asabiye inbahının tezayüdü muhakkaktır. Buna rağmen vücudumuzu gayri muayyen bir zaman güneşe arz etmek uzviyeti-miz üzerinde faydadan ziyade zarar tevhit eder. Hangimiz yazın ve hatta kış mevsiminde dağlarda bunun nahos ve hattâ acı tesiratını bizzat hissetmemişizdir? Yazın plâjlarda vücutlarını uzun müddet güneşe maruz bırakanların bilhassa güneş ziyasının amudî bir şekilde arza düştüğü zamanlarda deri üzerinde bir takım yarık ve çatlaklıklar görünür; bunlar zannedildiği gibi hiçte zararsız şeyler değildir. Filhakika bu yaralar ve sıyrıklar uzun müddet güneşe maruz kalmanın neticeleridir; keza gözlerde hasıl olan ârizaların da sebebi budur. Bunun için ilk yapılacak işlerden birisi de hususî camları havi gözlüklerle gözlerin hüsnü muhafazasıdır. Fakat güneşin yaptığı zararlar yalnız derimizin sathı üzerindeki tahribatta ibaret değildir. Bu halin devamı hakikî bir «güneş hastalığı» da tevhit edebilir; bu hastalık vücut hararetini 39 a kadar yükseltir, bağırsak teşevvüşatına, baş ağrılarına, uykusuzluğa vesaireye sebep olur. Fakat şurası şayanı şükrandır ki bu hastalık umumiyetle bir kaç gün devam edip, tehlikeli değildir. Mahaza şurası da unutulmamalıdır ki iyice muhafaza edilemeyen boyun ve baş çok şiddetli ve devamlı bir güneş karşısında baygınlık vesaire gibi vahim hastalıklar ve hattâ ölüm tevhit eder.

Şurasını ehemmiyetle bildirmek lâzımdır ki akciğerleri yaralı olanlarda güneşin tesiri çok vahimdir, bu hal ciğerlerinin sıhhi vaziyetini birdenbire çok vahimleştirir. Hattâ evvelce bilinmeyen veya kapanmış bulunan «foyer» leri yeniden uyandırır. Bunun içindir ki bir doktorun mütalâası alınmadan deniz ve güneş banyosuna başlamamak en akılâne bir harekettir. Her ne olsa vücudu güneşe uzun müddet maruz bırakmak ve çok şiddetli zamanlarda güneş karşısında çıplak kalmak doğru bir hareket değildir. Deniz ve güneş banyosu için müsait saatler sabah ve ikinci zamanlarıdır. Altitutu orta olan yerlerde ve bilhassa cenup havalisinde güneş banyoları başlangıçta 20 ilâ 30 dakikayı geçmemelidir. Yavaş yavaş bu müddet onar dakika artırılmak şartıyla iki saate kadar çıkarılabilir. Güneşin tesiriyle gevşiyen adaleta lâzım gelen saâbeti vermek için

ya hafif jimnastikler veya yürüyüşler yapılmalıdır. Bunu müteakip denize girilir ve denize girildiği zaman da güneş mevcut olmamalıdır.

Gerek denizde olsun gerekse nehir ve gölde olsun soğuk banyo yapılırken bilhassa, uzviyetin soğuğa karşı tamamen istinas peyda etmediği anlarda suda on dakikadan fazla kalınmamalıdır. Filhakika bilhassa gençlerde kısa ve soğuk banyo çok iyi tesirat yaptığı muhakkak ise de devamlı ve soğuk banyo da uzviyet üzerinde fena tesirler yapar. Şurası kat'iyen akıldan çıkarılmamalıdır ki soğuk ve devamlı veya günün muhtelif saatlerinde tekrar edilen banyolar sahibini en iyi yüzücü de olsa boğulma tehlikesine doğru sürükler. Filhakika böyle bir banyonun insan vücudunun uzviyet ve hattâ ruhiyetinde çok hoş, lâtif tesirler hasıl eder ve akılâne bir surette tam zamanında sudan çıkılırsa bu hal vücutta uzun müddet devam eder. Halbuki böyle yapılmazsa bu lâtif tesir zail olduktan başka vücudun müterakki bir şekilde soğuma hâdisesi başlar. Banyo eden bu halin tesiri altında sararıp morarmağa başlar. Vücudun aksamı vahşiyesinde tutukluklar, uyusukluklar baş gösterir, nihayet üpermeler husule gelir ve nabızı darabanı kesbi zaaf eder ve insan kendini kaybeder. Çok şayanı şükrandır ki bu feci hal pek umumî değildir. Çok vakitler banyo eden bu ârazın bidayetinde iken ve henüz vücudunda kâfi derecede kuvvet mevcut iken sahili selâmete kadar yüzebilip icap eden jimnastik hareketleriyle vücudunu ısıtabilerek kendini kurtarabilir. Mahaza cehalet, tedbirsizlik ve ekseriya kendisini temaşa eden arkadaşları mütehayyir etmek sevdası - ki maalesef gençlerde hâkim bir hisdir - her sene bir çok boğulma ve ölüm hâdiselerine sebep olur.

Kızılhaç âlemi bu hâdisattan çok müteheyyiç olduğundan bu ahvale karşı çare bulmağı ister. Buna binaendir ki gerek bu teşkilât gerek Kızılhaç gençlikleri her sene plâjlarda yüzme ve tahlis ekipmanları teşkili suretile büyük hüzzetler görürler.

Pasif korunmada her eve düşen vazife

Yazan : Dr. Kimyager Nadir BİRCAN

Topyekûn harbin bütün şiddetile hüküm sürdüğü zamanımızda her ev gurubu ve her bina milletin mukavemet ve zafer iradesinin bir kal'ası olmalıdır. Bilhassa tayyareciliğin bu kadar terakki edip artık tayyarelerin erişemeyeceği hiç bir yer bulunmadığına nazaran hava tehlikesinin şeklini öğrenmek ve buna karşı korunma tedbirlerini almakta ev sahiplerine hususî bazı vazifeler yüklenmiş bulunmaktadır. Bu vâdide yapılacak işleri evvelâ en umumî olarak şöyle tasnif edebiliriz:

- 1 — İlk iş olarak evlerde pasif korunma hazırlıklarının lüzumuna kani olmak.
- 2 — Bu lüzumu aile efradına ve bilmiyenlere anlatmak.
- 3 — Bu kanaattan doğan enerji ile hava tehlikesine karşı lâzım gelen koruyucu tedbirleri almak, teşkilâtı hazırlamak ve bu teşkilâtın muhtaç olduğu âlet ve eczayı tedarik etmek.

Birçok senelerdenberi memleketimizin her yerinde pasif korunma üzerinde kurslar açılmış, konferanslar verilmiş ve hatta denebilir ki ilk anda fazlalığı insanda biraz hayret uyandıracak kadar da fazla kitap intişar etmiştir. Fakat memlekette pasif korunmanın lüzumunu anlatan bu gayretler daha ne kadar çoğalsa yeridir. Okur yazarı bize nazaran daha fazla olan dünyanın bazı diğer memleketlerinde dahi ancak senelerce geceli gündüzlü devam eden bir öğretme devresinden sonradır ki, istenilen maksat elde edilmiştir. Binaenaleyh bizde de «bilenlerin bilmiyenlere öğretmesi keyfiyeti» durmadan ileriye doğru yürümelidir. Bundan sonra teşkilâtı hazırlamak ve beslemek gelir. Bir çokları bilhassa bu işin ancak çok para işi olduğunu sanarak her şeyi yüz üstü bırakmak tarafına meyletmek isterler. «Canım bu iş bize göre değil» diyenler pek az değildir. Pa-

sif korunma üzerinde esaslı bir tetkik, bu işin zannedildiği gibi yalnız çok para işi olmadığını göstermeye kâfidir. Çünkü pasif korunmanın evlere yüklediği vazifelerin bir çoğu zaten nefsi müdafaa hissiyle ev içindeki vasıtalarla halledilecek işlerdir. Ankara evlerine dağıtılan ve yazının sonuna ilâve edilen (1) numaralı pasif korunma emrini okursak, evlerde yapılacak ilk işin, evvelâ bir bina korunma âmiri seçmek olduğunu görürüz. Vazifesi, pasif korunma makamları tarafından kendisine verilen talimat dairesinde binasının alacağı korunma tedbirleri hakkında bir plân çizmek ve işe başlamaktır. Bu işleri sulh ve harp zamanında deye ikiye ayırırsak, sulh zamanında yapılacak işlerin en başında, sığınak tedariki gelir. Asrî sığınakların haiz olacakları şerait ve teşkilâtın ne olacağını başka yazılara bırakarak burada umumiyetle basit bir sığınak hakkında bazı izahat verelim:

1 — Sığınak

Umumiyetle, kuvvetli binaların bodrum katlarında tavanı, yıkılan bina enkazının ağırlığına tahammül edebilen oda şeklindeki kısımlardır. Maksat, binada oturanları, yıkılacak bina enkazı tesirleriyle, hava tazyikından, bomba parçalarından ve mümkünse zehirli gazların tesirlerinden koruyacak bir yer teminidir. Sığınaklardan tam bomba isabetine karşı yüzde yüz bir korunma istenemez. Muhtelif büyüklükte olurlarsa da hususî taze hava alma tesisatı olmadan 50 kişilikten daha büyük yapılmamalıdır. Birçok küçük odalardan müteşekkil sığınaklar, tek büyük odaya tercih edilmektedir. Bir yerin sığınak olup olamayacağını hükûmetin inşa işleriyle uğraşan teknik adamları tayin eder. Sığınağın muhakkak bir girme kapısı ve bir de bahçeye veya sokağa açılan emniyet çıkış kapısı bulunmalıdır. Pencere veya diğer türlü açıklıkları varsa önlerine kum torbaları konarak veya bir kutu teşkil edecek şekilde öne tesbit edilen iki tahta perdenin arası kum; taş; çakıl veya odun parçalarıyla doldurularak veyahut ta maksadı temin edecek herhangi başka bir şekilde bomba parçalarına ve hava tazyikına karşı muhafaza edilirler. Ev halkı böyle sığınaklarda maske takarak kendini gaza karşı korur. İnsan başına 3

metreküp boş yer bulunursa oraya hususî havalandırma tesisatı kurmağa lüzum yoktur. Bina korunma âmiri, seçeceği sığınak âmiriyle beraber evde bu işe elverişli yerin sığınak haline sokulması için gereken bütün işleri en kısa zamanda bitirir. Sığınakın tavanını takviye etmek lâzımsa inşa teknik adamlarından istifade ederek bunu en basit vesaitle yapar. Sığınak içine konacak malzeme; kapıların her ikisinin de kapanıp dışarı çıkmak için duvarda bir delik açmakta kullanılacak kazma, kürek, demir küskü gibi malzeme ile 1 numaralı pasif korunma emrinde sayılı olan sıhhiye malzemesi ve biraz yiyecek içecektir. Eğer evlerde sığınak olarak kullanılacak bir yer yoksa, evin bahçesinde veya civardaki açıklık yerlerde siperler kazılır. Bu siperin üstü açık olabildiği gibi kapalı da olur. Siper kazarken dikkat edilecek en mühim nokta, siperin binadan uzaklığıdır. Maalesef bir çok binalar için kazılan siperler binanın çok yakınındadır. Eğer bina herhangi sebeble yıkılacak olursa enkazı siperdekiler üzerine düşer. Onun için siper yerini tayinde, asgarî ve azamî mesafe için şu kaide cari olmalıdır: Siperin binadan asgarî mesafesi binanın yüksekliğinin bir buçuk misli, azamî mesafesi de 100 metredir.

Dünyada tayyare mevcut oldukça hava tehlikesi baki kalacaktır. Bu yüzden mevcut binalarda hava tehlikesinden korunmak için sığınaklar yapılırken, yeni yeni inşa edilen evlerde sığınaklar evvelden düşünülererek ve lâzım olduğu gibi inşa edilmelidir. Sığınak olarak inşa edilen yerler sulh zamanında başka maksatlar için de kullanılabilir. Ancak böyle yapmakla buraların zamanında sığınak olarak kullanılmasına bir engel konmamış olmalıdır.

(Sığınaklar hakkında Mecmuamızda bugün yazılı olan diğer makalelere de müracaat ediniz).

2 — Işık Karatma

Daha sulh zamanında halledilecek meselelerden biri de Işık karartmadır. Bu iş için henüz zaman olduğunu zannetmek büyük bir hatadır. Ciddi ahvalde herkes kurtarma vasıtaları satın almıya hücum eder. Fakat kâfi miktarda bulamaz bunun üzerine bazı uydurma vesaite müracaat mecburiyetinde kalınacağından maksat tamamilen temin edilemez. Işık karartmadan maksat; geceleri ev içindeki tabii hayata bir bo-

zukluk vermeden dışarıya sızacak bütün ziya eserlerini yok etmektir. Dışarıya sızan ziya, düşman tayyarelerine hedef ve istikametlerini epeyce bir katiyetle belli eder. Birçoklarının zannettiği gibi ışık karartma yalnız geceleri alarm verildiği zaman icra edilmeyecektir. Bilâkis harbin bütün devamı müddetince hergece karanlık bastıktan sonra dışarıya sızan ışıkları karartmak lâzımdır. Çünkü tayyarelerin ne zaman geleceği belli olmadığı gibi hücumları pek çok kereler de tekerrür edebilir. Bina korunma âmiri veya aile reisi ilk defa bütün evini sükûnetle bir defa daha gezer. İyice karartılacak olan ve karartılmadan kalması imkânı bulunan açıklık ve pencereleri tayin eder. İçerisinde daima çalışılacak olan mutfak ve oturma odasının dışarıya hiç ziya sızdırmayacak şekilde eyice karartılmış olması lâzımdır. İçine arasına girilecek ve az zaman kalınacak olan kiler ve benzeri diğer odaların tamamen karartılması imkânı yoksa buradaki lâmbaların şiddetini azaltarak üzerlerini ışığı yalnız odanın içinde kalacak şekilde kâğıt, siyah kumaş vesaire ile peçelemek kâfidir. Pencerelerin ve diğer deliklerin karartılması için evde mevcut her türlü vasıttan istifade edilebilir. Karartma malzemesi daha sulh zamanında tedarik edilir, pencerelere göre hazırlanır, tecrübe edilir ve herkesin bildiği bir yere saklanır. Karartmanın maksada uyup uymadığını kontrol etmek için pencereleri kararttıktan sonra ışıkları yakmalı ve sokağa çıkarak veya daha iyisi civardaki yüksek evlere çıkarak ışık sızıp sızmadığını muayene etmeli, tashih edilecek noktaları kaydetmelidir. Işık karartma malzemesi, siyah kâğıt, kumaş, kilim, halı, tahta levha vesair olduğuna göre bunların bir çoğu zaten evlerde mevcuttur veya gayet az bir para ile tedarik edilebilir. Esas olan işin ehemmiyetini takdir etmek ve enerji ile takip etmektir. Bu işler öyle hazırlanmalıdır ki ciddi bir tehlike anı geldiği zaman bütün malzeme hiç şaşkınlık gösterilmeden yerli yerine takılabilsin.

3 — Yangına Karşı Korunma

Evde yangına karşı korunmadan maksat, ufak tefek mevziî yangınları söndürebilmek, çatıya düşmüş yangın bombaları ile mücadele edebilmek ve itfaiye yetişinceye kadar büyük yangınların etrafa sirayetine mümkün olduğu kadar mani olmaktır. Çalışmaların en başında tavan ve çatı aralarının, binaya beş metreden daha yakında bulunan çamaşırlık ahır, kamariye gibi tesisatta bulunan kolay yanabilecek eşya, paçavra, kâğıt ile evde daima kullanılabilen ve başka yerlerde saklanması imkân

olan eşyanın emin yerlere konulması gelir. Bina korunma âmiri ya yalnız veya apartıman katındaki aile reisile beraber bütün bu eşyaları görür. Derhal ayrılacakları ayırır. Tehlike ânında nakledilecekleri de işaret eder ve bunu bir kimseye vazife olarak verir. Bundan sonra pasif korunma hazırlıkları için 1 numaralı emirde yazılı olan yangın söndürme malzemesi tedarik edilir ve hususî bir yere konur. Emirde birçok katlı evlerde yangın söndürme malzemesinin ne şekilde muhafaza edileceği tasrih edilmemiştir. Birçok katlı ev ve apartımanlarda her kat için küçük bir yangın söndürme teşkilâtı ve meselâ her katta bir büyük su muhafaza kabı (fıçı, banyo teknesi veya emsali bir şey olabilir.) İki kova su, bir kum sandığı, bir yangın değneği (alelâde, ucuna bir paçavra mihlanmış değnektir. Su ile ıslatılarak yanan yerin üstüne çarpılır) bulunması çok münasiptir. Bundan başka ayrıca çatıda kum sandığı, kum kovası ve kürek bulunur. Yangın söndürme malzemesi içinde hemen hemen ayrıca çarşıdan tedarik edilecek hiç birşey yoktur. Su kablari, kürek veya kazma, merdiven, yangın değneği her evde bulunan eşyadır. Nihayet yiyecek maddeleri zehirli gazlardan saklayacak şekilde iyi kapanan tencere, tabak, küp gibi maddelerde her evin mutfağında bulunan malzemedir. Yalnız ev kadınının biraz merakla ve bilgi ile işin üzerine düşmesi ciddi ahvalde yiyeceklerin nerede ve ne suretle saklanacağını tanzim etmesi icap eder. Ciddi bir vaziyet olunca, suların kesilmesi ihtimalini göz önüne alarak evde doldurulması mümkün olan bütün kablar su ile doldurulur. Çarşıdan bol miktarda yiyecek tedarik olunur. Ve kısa kısa fasılalarla ev halkının evden dışarı çıkması men edilir. Hele hastabakıcı, yangın söndürücü, haber verici gibi herkese yardım edecek şahısların alârm tehlikesi anlarında evden uzaklaşması katiyyen doğru değildir. Bina korunma âmiri bir aile reisi gibi evde bütün işleri ufak çocuklara varıncaya kadar tanzim etmeğe, tavan aralarını boşaltmağa, eğer binada hastalar ve yardıma muhtaç kimseler varsa, bunlarla kimlerin meşgul olacağını tayine ve her kattan sığmağa indirilecek, eşya, yiyecek ve içeceği tesbite mecburdur. Burada bir veya müteaddit binalardan müteşekkil bir ev gurubundaki daha birçok işleri bütün teferruatile saymağa tabiatıyla imkân yoktur. Yalnız en mühim vazifelere kısa bir işaretle iktifa edilmiştir.

Vilâyet Pasif Korunma Komisyonunun 1 No. lu emri

Ev, apartıman, otel, han, pansiyon, imalâthane, kıraathane, lokanta, mağaza, eczane (içinde adam bulunan veya yangın tehlikesine maruz eşya ve mevadı saireyi ihtiva eden) ve buna mümasil bütün binalarda ışıkları söndürme nizamnamesinin 20,22 inci maddelerine göre aşağıda gösterilen havaya karşı pasif korunma teşkilât ve hazırlıklarının yapılmasını vilâyet pasif korunma komisyonu karar altına almıştır.

1 — Her binada; oturanların emniyetini kazanmış ve sözünü geçirir askerlikle ilgisi olmıyan 18-60 yaş arasındaki erkeklerden; erkek yoksa, bu yaştaki kadınlardan Bölge Pasif Korunma âmiri tarafından bir bina korunma âmiri seçilecek ve adlariyle yaş ve adresleri mensup oldukları polis merkezine bildirilecektir.

2 — Korunma âmirinin vazifeleri :

A) Bina korunma âmiri; binanın genişlik ve şartlarına göre ev halkından bir veya bir kaç itfaiyeci seçecek ve sığınak yapmağa elverişli binalarda ayrıca bir sığınak âmiri intihap ederek bina korunma teşkilâtını kuracak ve bunların isim, yaş ve adreslerini gösteren listeleri yine polis merkezine ve Bölge Pasif Korunma âmirine verecek ve alarının binada oturanlara her an için duyurulmasını temin edici tertibat hazırlıyacaktır.

B) Bina korunma teşkillerine alınanlar için (nizamnamenin 43 üncü maddesine göre hükümetçe daha ucuz maske tedarik edilinceye kadar malî vaziyeti müsait olanlar Kızılay'ın satmakta olduğu halk maskelelerinden tedarik ederler.) her itfaiyeci için ayrıca bir harp paketi, 200 gram kireç kaymağı ve aşağıda yazılı yangın söndürme malzemesini müştereken ev halkına hazırlatacak ve ev itfaiyecisinin muhafazasına verecektir. (Kireç kaymağı su almyacak şişe veya kutularda çok iyi muhafaza edilmelidir). Bu malzeme bir kürek, bir kazma, bir batla, bir elektrik cep feneri, bir küçük merdiven, bir ıslak bezli yangın söndürme değneği, yangın bombalarını söndürmek için bir sandık veya dört teneke kuru kum veya toprak, bir toprak küreği veya faras, bir boş kova, bir fıçı veya kazan, olmadığı takdirde beş teneke su, suyu serpmek için bir kova veya teneke, icabında evdeki çeşmeye takılmak üzere münasip uzunlukta bir hortumdan ibarettir.

C) Binada mevcut yenecek ve içilecek maddelerin zehirli gazlardan korunması için kapalı sandık, sac kutu, muşambalı kâğıt, teneke, damacana, şişe ve mümasili kaplar temin edecek veya ettirecektir.

Ç) Alarm işaretile beraber umumî tenvirat söneceğinden bina dahilinde korunma hizmetlerini ifa edebilmek ve hastalık, ölüm ve doğum gibi muhtar hallerde kullanılmak için lâmba, gemici feneri, mum ve elektrik cep feneri gibi malzemeyi hazırlıyacak veya hazırlatacak, ve ışıkların harice sızmasını temin edecek şekilde pencere, kapı ve bütün menfezleri stor ve benzerleri örtülerle maskelemek üzere şimdiden gerekli tedbirleri alacak veya aldıracaktır. Bu peçeleme tertibatı bezden, mukavadan, tahtadan olabilir ve peçeleme işi bittikten sonra içerden ışıklar yakılarak bina haricinden bakılmak suretile kontrol edilmelidir.

D) Yangına karşı binanın çatı katını yanıcı ve yakıcı maddelerden boşaltacak veya boşalttıracak ve itfaiye malzemesini burada bulunduracaktır.

E) Apartıman, beton ve kârgir evlerin; sığınak yapmağa müsait olup olmadığı mahalli pasif korunma komisyonunca tetkik edilecek müsait olanlarında gösterilecek yerde aile sığınağı yaptırılacaktır.

F) Sığınak olmağa elverişli yerler yoksa bahçesi bulunan binalarda ve evlerde nümunelerine göre korunma siperleri hazırlayacak veya hazırlattıracaktır.

G) Sığınak inşasına müsait olmıyan evlerle; müsait bahçesi bulunmayan evlerde oturanlar için civar boş arsa veya arazide korunma siperleri yapacak veya yaptıracaktır.

H) Bina Korunma âmiri ev ve apartımanlarda korunma teşkiline memur olanların isimlerini, malzemenin nevini ve bulundukları mahalleri gösterir bir liste hazırlayarak evde oturanların göreceği münasip bir yere asacaktır.

K) Bina, han, otel (sekiz daire dahil) daha yukarı büyüklükteki apartımanlar gibi topluca ikamet edilmekte olanlardan ise korunma âmiri ayrıca bir hasta bakıcı ayırarak ve bu hasta bakıcılar yetiştirildikten sonra gerekli ilk sıhhi yardım malzemesini hazırlayacaktır.

3 — Sekiz daireden küçük apartımanlarla, tek evli sokaklar, tek evli dağınık semtlerde, sıhhi yardım teşkilâtı şu suretle kurulacaktır:

A) Sekizden aşağı daireli apartıman bloklarında ve blok olmayan sekizden aşağı daireli apartımanlarda her yirmi daire;

B) Tek evli sokaklarda her sokak; ve dağınık evli semtlerde her yir-

KIZILAY MECMUASI

mi beş ev, müştereken birer mahalle veya sokak hasta bakıcısı ayıracaktırlardır.

C) Her hasta bakıcının bulunduğu apartıman veya blok veya sokaklarda, ve dağmık evli semtlerde oturanlar, aşağıda gösterilen ilâçları ve malzemeyi müştereken tedarik edecekler ve hasta bakıcıya teslim edeceklerdir;

(On harp paketi, beş santigramlık on paket bakır sulfat, 20 gram tentürdiyot, 20 gram oksijenli su, 500 gram bi karbonat dö sut, 30 gramlık beş paket magnezi kalsine, 20 gramlık damlalıklı şişede 5/100 gome-nol yağ mahlûlü, kırık sarmak için kontroplâk, tel veya kalın mukavva parçaları, beş adet üç köşe, sarğı bezi 500 gram kireç kaymağı veya Lo-zantin, 500 gram alkol veya benzin, 500 gram arap sabunu, 10 adet muh-telif amerikan sargıları, 20 gram lokman ruhu, 500 gram saf ve adı pa-muk, 20 gram amonyak, 20 gram afyon ruhu, bir makara flâster; bir kutu emniyet iğnesi, bir makas, bir pens, bir termometre.)

4 — Evler arasında apartıman, apartımanlar arasında ev olan yer-lerde, bölge korunma âmirliğince tesbit edilmek üzere ekseriyete göre teşkilât yapılacaktır.

5 — Bu emirde yazılı teşkilât ve malzeme 1/7/1940 günü akşamına kadar hazırlanmış ve malzeme alınmış olacaktır. Teşkilâtın bir plâni, ve alınan malzemenin bir listesi, bölge korunma âmirliğine tevdi olunacak ve Korunma âmiri bunu Vilâyet Seferberlik Müdürlüğüne verecektir.

6 — Pasif Korunma Bölge âmirleri zabitanın muavenetile kendi mun-takasındaki binalarda bu tertibatı aldirmekle mükelleftir. 1/7/1940 ta-rihinden itibaren vilâyet pasif korunma komisyonu kendi âzası arasından ayıracağı veya başkaca intihap edeceği vasıtalarla gerek Bölge Pasif Korunma âmirlerinin ve gerek zabitanın bu husustaki çalışmasını kontrol ettirecektir.

Bu emrin icabını yapmayanlarla takip etmiyen Bölge Pasif Korun-ma âmirleri, Bina Koruma âmirleri, Bina sahipleri ve binalarda oturan-larla zabıta mensupları hakkında hava taarruzlarına karşı korunma ka-nununun 14 üncü maddesi hükmü tatbik olunacaktır.

7 — Bu emirnamenin tatbik sureti veya muhteviyatı hakkında daha fazla izahat almak isteyenler kendi bölgelerinin âmirlerine müracaat et-melidirler. Bölge âmirlerinin isim ve adresleri gazetelerle ilân olunacaktır.

Ankara Pasif Korunma

Komisyonu Reisliği

Pasif Korunmada Ecza ve Sığınak

Yazan : Dr. Nuri Refet KORUR

Pasif korunma için vatandaşlara tahmil edilen vazife ve mükellefiyetlerin içinde her apartımında veya ev guruplarında bulundurulması lâzım gelen eczalarla, her evde yapılması lâzım gelen sığınaklar veya siperler vardır.

Bu vazife ve mecburiyetleri çok titiz bir ihtimamla hazırlayan Hava Müdafaa Genel Komutanlığı, bu hususda aşağıdaki düşüncelerden mülhem olmaktadır:

1 — Her vatandaş; bir hava tehlikesi vukuunda kendisinin ve ailesinin hayatını mümkün olduğu kadar koruyacak bir mahalle saklanmalıdır.

2 — Her hangi bir suretle yaralanacak, gazlanacak veya vücudu yangın bombalarının tesiri ile yanacak olursa icabeden ilk yardımı tatbik edebilmelidir. Çok kereler bu ilk yardım, bir insanın hayatını kurtarır. Sıhhi imdat ekipleri yetişinceye kadar bazan uzun zaman geçebilir. Bunlar gelinceye kadar yapılacak vakıfâne bir müdahale çok büyük faydalar temin eder.

3 — Evvelden bu hususlar için hazırlanmış olan bir ev halkı , panik yapmaz. Hava tehlikesini sükûnetle karşılar ve düşmanın atacağı bombalardan mümkün olduğu kadar az müteessir olur.

İşte bu sebeplerden dolayı evlerde bir miktar ecza ve malzeme bulundurulması ve her binada bir sığınak yapılması veya siper kazdırılması düşünülmüştür.

Evlerde bulundurulması lâzım gelen ilâçların ne suretle kullanılacağı 1 numaralı cedvelde yazılıdır.

Bu eczaların her apartımında veya dört beş evden mürekkeb her gurupda bir takım olarak bulundurulması kâfidir. Bu eczaları kullanmasını bilen insanlara da çok ihtiyaç vardır. Bir tehlike ânında ilk yardım işini; hekimler, hastabakıcılar, hastabakıcı kursunu tamamlayanlar, eczacılar

KIZILAY MECNUASI

ve hatta icabında kimyagerler, baytarlar yapacaklardır. En iyisi her mahallenin, her ev gurubunun bir hastabakıcısı bulunmasıdır.

Eğer eczaları kullanmasını bilen kimse yoksa, bir çok para sarfedilerek satın alınan ilâçlar, hiç bir işe yaramadan kendi kendine bozulup gider.

1 - Numaralı cetvel

50 Santigram Bakır sülfat

(Beşer santigramlık on paket) Bakır sülfat fosfor bombalarının etrafa saçtığı fosfor parçalarını yok etmek için kullanılır. Bilhassa cild üzerine yapılmış olan fosfor parçaları bununla izale edilir.

20 » Tentürdiyot

Yaralar için bildiğimiz tarzda kullanılır.

100 » Oksijenli su

Yaraların tedavisinde, pansumanında (doğrudan doğruya) kullanıldığı gibi arsenikli gazlarla zehirlenmelerde gargara yapmak için (üçte bir nisbetinde yani 2 su, 1 oksijenli su) kullanılır.

20 » Lokman ruhu

Telâş edenleri, helecanlıları, kalbi tutanları teskin için koklatmak, bir şeker parçası üzerine 5-10 damla damlatmak veya bir fincan su içerisine 5-10 damla koyup içirmek suretile verilir.

- 20 Santigram Amonyak Baygınları ayıltmak, aksırtıcı gazları teneffüs edip burnu ve boğazı ziyade yananlara alkolle karıştırıp koklatmak, zehirli hayvan ısırıklarını tedavi etmek (üzerine sürmek) için kullanılır.
- 20 » Afyon ruhu Bir uzvu kırılmış hastaların duydukları şiddetli ızdırabı azaltmak için, şiddetli koliklerde, karın ağrılarında müsekkin olarak verilir. (Bir şeker parçası veya bir fincan su içerisine beş on damla).
- 20 » % 5 Gomenolik yağ (Damlalıklı şişede) arsenikli gazlarla (aksırtıcılarla) tahriş edilmiş burun ve geniz tedavisinde, buruna bir kaç damla damlatmak suretile tatbik olunur.
- 150 » Mağnezi kalsine (30 gramlık 5 paket) bir bardak süt içerisine bir paket karıştırmak suretile arsenikli gazların (arsinlerin) zehirleyici tesirine karşı dahilden istimal olunur.
- 500 » Bikarbonat dö sud Binde 22,5 nispetinde (yani bir bardak su içerisine tahminen bir hakve kaşığı kadar konulmak suretile) göz yaşı getiren gazların gözde yaptığı tahriş tesirine karşı gözü yıkamak için kullanılır.
- 500 » Kireç kaymağı veya lozantin Cilde dokunan iperit damlalarını izaale için, iperit damlası evvelâ bir pamuk ile oğuşturmadan alındıktan sonra, o mahalle gayet az su ile bulamaç haline getirilmiş olan kireç kaymağı merhem gibi sürülmeli ve lâakal 5 dakika bırakıldıktan sonra iyice yıkanmalıdır. (İperit damladıktan sonra 5. dakika zarfında yapılmazsa faide vermez).

KIZILAY MECMUASI

- 500 Santigram Arap sabunu İperitle musap olanların yıkanması için kullanıldığı gibi alât ve eylevat yıkanması için de kullanılır.
- 500 » Alkol veya benzin Dezenfektan olarak, yara kenarlarını silmek için, aletleri sterilize etmek için kullanılır.
- 500 » Saf ve âdi pamuk Yara tedavisinde ve sarılmasında kullanılır.
- 5 adet üç köşeli sargı
- 10 » harp paketi
- 10 » Amerikan sargı
- 1 Makara filastır
- 1 kutu emşiyet iğnesi
- 1 adet makas Sargılarda kullanılır.
- 1 » pens Sargıları kesmek için kullanılır.
- 1 » termometre Hararet ölçmek için kullanılır.
- Miktarı kâfi kontrplâk, tel ve mukavva porçaları, kırık sarmak için kullanılır.

CETVEL : II

Sığınakların inşa ve takviyesi

Almanların 1940 senesi yaptıkları neşriyata nazaran, bir mahallin sığınak olarak kullanılabilmesi için şu esaslar lâzımdır:

- 1— Tavanı demirli betonsa en aşağıdan 25 cm. kalınlığında olmalıdır.
 - 2 — Tavanın taşıyıcı demirleri veya sair taşıma tertibatı arasında 25-30 cm. mesafe olmalıdır.
 - 3 — Tavanı taşıyan sütunlar arasındaki mesafe 2.5-3 metre olmalıdır.
- Duvarlara gelince:
- a) Tuğla duvarların kalınlığı en aşağıdan 38 cm. olmalıdır.
 - b) Tahta duvarsı 30 cm. kalınlığında tahtalara ihtiyaç vardır.

c) Çelik duvarsa 2-2.5 cm. kalınlı kyeter.

d) Betonsa, demirli beton olduğuna göre 15 cm., ezme beton olduğuna göre 30 cm. ye ihtiyaç vardır.

Bu hesaplar sığınığın yerin altında olduğuna göredir. Eğer yerden bir metre irtifada ise tavanın kalınlığı âdi beton olduğuna göre 40 cm. demirli beton olduğuna göre 30 cm. olmalıdır.

Yerden bir metreden fazla yükseklikte ise tavanın kalınlığı âdi beton olduğuna göre 50 cm. demirli beton olduğuna göre 40 cm. olmalıdır.

Bu vaziyette bulunan bir sığınığın tavanının metre murabbai sathı 1000-2000 kiloluk bir tazyika tahammül eder ki bu da sığınığın üzerindeki bina yıkıldığı zaman onun çökmemesine yardım eder.

Sığınak meselesine gelince:

Her hangi bir mahallin sığınak olarak kullanılıp kullanılamayacağı hakkında Almanların en son neşriyatı 2 numaralı cetvelde yazılıdır. Her evde tabii bu şeraite göre sığınak yapmak imkânı yoktur. Meselâ ahşap evlerle kerpiç evlerin altında sığınak yapılamaz. Buna mukabil beton evlerin altında bir bodrum kum torbaları, demir portreller, kalın kütükler ve saire ile takviye olunabilir. Avrupada bilhassa kum torbalarından bu hususta çok istifade olunmaktadır.

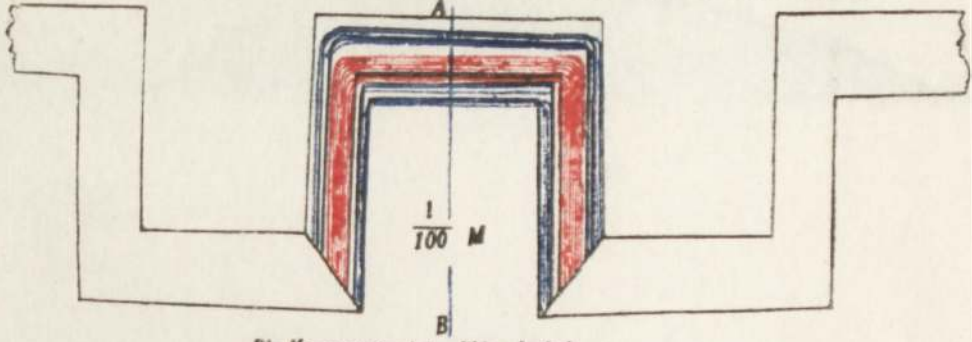
Bunu yapmak da mümkün olmayınca, sığınak siperlerden istifade olunur ki, böyle sığınak siperlerin birer plânı bu makaleye ilâve edilmiştir. Bu plânda bu siperlerin eb'adı hakkında kâfi derecede malûmat vardır.

Böyle sığınak siperler bilhassa düşmanın attığı bombaların parça tesiriyle yıkılan evlerin enkazına karşı insanları korumak için yapılır. Düşman tayyareleri aşağılara kadar inerek ahaliyi makineli tüfek ateşine tutarsa bu siperler, bu ateşe karşı içine saklananları korur.

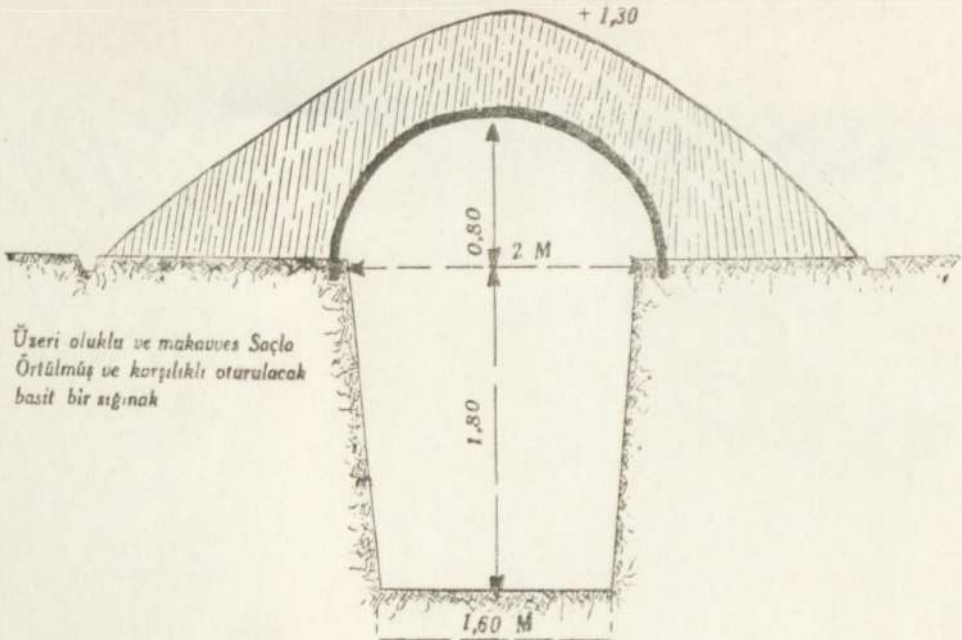
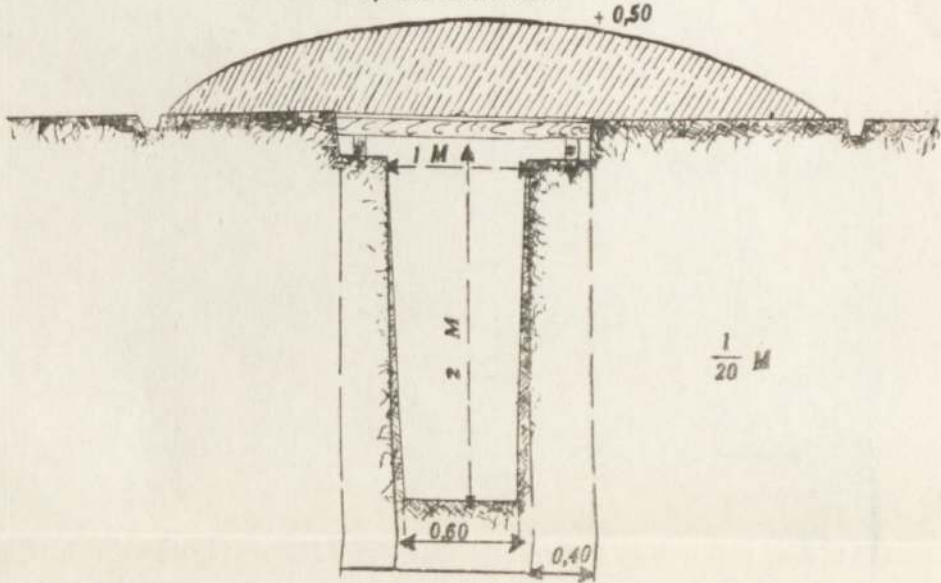
Ancak, bir binanın yıkılıp bu siperleri örtmemesi için siperlerin binaların hemen yanına değil, hiç olmazsa yıkılan enkazın erişemeyeceği bir uzaklıkta yapılması icabeder. (Merbut projeye bakınız.)

Sığınak siperlerin altını ve yanlarını betonlamak çok faydalıdır. Yalnız kuru topraktan ve takviye edilmeden yapılan siperlerin içine zamanla su dolar ve bunlar bir mezbele halini alırlar. Onun için siper sığınakların üstlerinin de kapatılması çok muvafık olur.

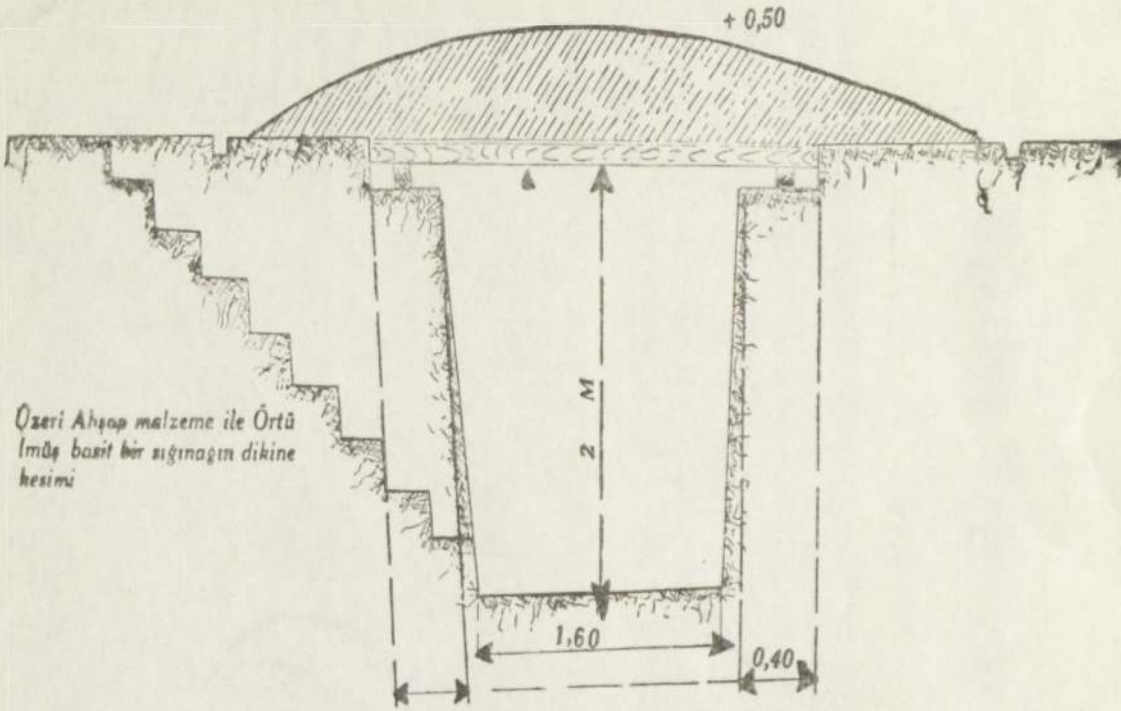
6:7 Kişilikten Fazla İnsan için yapılacak bir Korunma siperinin Üstten Görünüşü



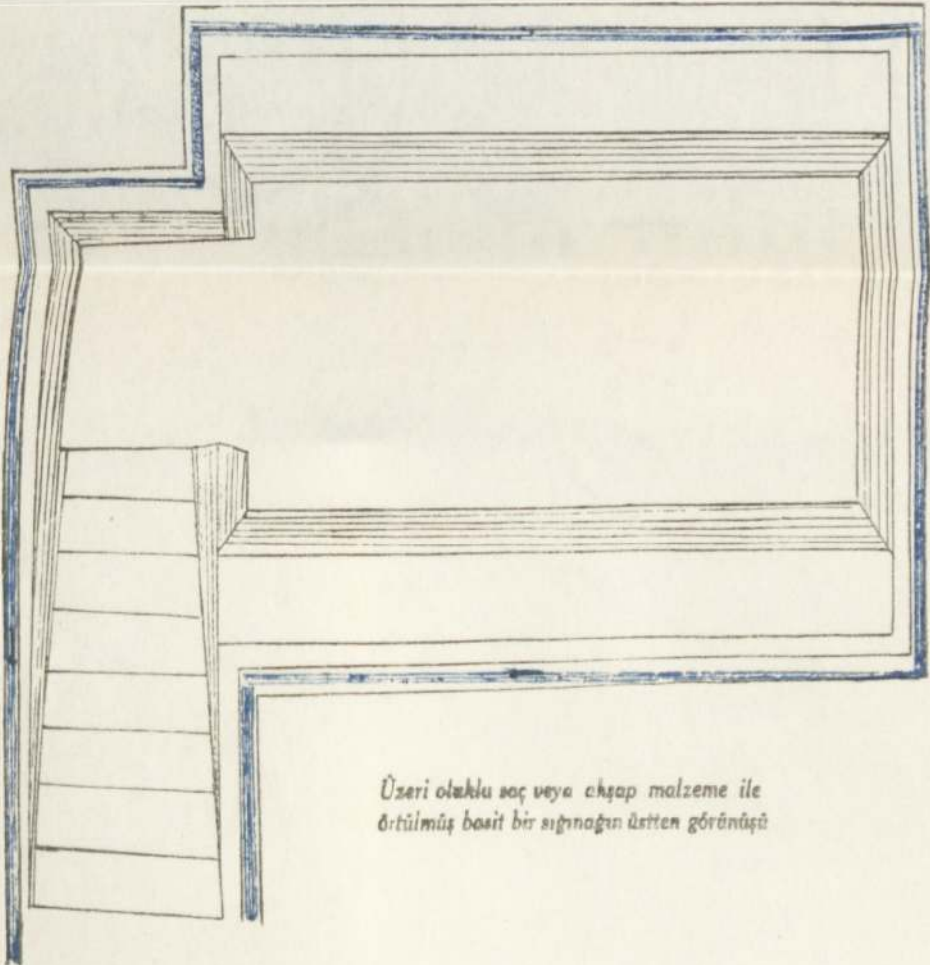
Bir Korunma siperinin diğine hesını



Üzeri oluklu ve makasves Saçla
Örtülmüş ve koruyuklı oturulacak
basit bir sığınak



Üzeri Ahşap malzeme ile Örtülmüş basit bir sığınagın dikine kesimi



Üzeri oluklu sac veya ahşap malzeme ile Örtülmüş basit bir sığınagın üstten görünüşü

Kızılay Sığınağı

Yazan : Dr. Nuri Refet KORUR

Kızılay Sığınağı hakkında bundan evvelki sayılarımızda bir kaç yazı çıkmıştı. Avrupada en son bir şekil olarak kabul edilen Winkel sisteminin muaddel bir şekli olan Kızılay Sığınağı, pasif korunma hazırlıklarını kontrol eden heyetin takdirine mazhar oldu. Bu sebepten dolayı bu Sığınak hakkında daha etraflıca malûmat vermek, teknik evsafını bildirmek ve kaç mal olabileceğini hesap etmek istedik ki, bu sayede bu sığınığın aynini yapmak arzu edenler, kendilerine lüzumlu olan bütün esasları bulabilsinler.

Geçen sene Eylûlde Avrupa'da harp başlayınca, Kızılay da kendi memurları için bir sığınak yapmak istedi. Sayın Reisimiz Ağrı Meb'usu Bay Dr. Hüsameddin Kural'ın emirleri üzerine muhtelif sığınak tipleri üzerinde meşgul olarak, yer altında, yer üstünde, bina altında, betondan, çelikden ve sair malzemeden yapılabilen bir çok sığınak modellerini etüd etdim. Şahsan Winkel sistemini en elverişli bulmuştum. Kendilerine arz ettim. Bir nümune yapılmasını muvafık buldular. Fakat bu nümunenin patentli olan Winkel sistemine benzemekle beraber bu patentlerin şümülü dairesine girmemesi icab ediyordu. Bu hususu da kıymetli Mimarımız Bay Fuad Saylam temin etti. Kendisine verdiğim esaslara göre gayet mahirane bir surette büsbütün yeni bir plân kurdu ve bir çok noktalarını tamamiyle değiştirerek veya kısmen tadil ve ıslah ederek Kızılay Sığınağını meydana çıkardı.

Kızılay Sığınağı'nın hususiyetleri şunlardır:

1 — Ucuz yapılmıştır.

2 — Yarım metre kalınlıkta betondan yapıldığı için normal olarak ancak 50 - 100 kiloluk bombaya tahammül etmesi lâzımgelirken mahrutî şekilden dolayı üzerine düşen bombaların nüfuz ve tahrib kudretinin 2/3 si kayıp olduğundan 300 kiloluk bombaların bile tesirine karşı korur.



Kızılay bahçesinde inşa edilen son model bir sığanak

- 3 — Şekli sayesinde ufacak bir mahalle çok insan girebilir.
- 4 — Toprak üzerinde olduğundan içine kaçanlar, karanlık bir yer altına girmek gibi mâneviyatı sarsan bir mecburiyete katlanmamaktadırlar.
- 5 — Mahrutî şeklinden dolayı üzerine bomba isabet imkânı haddiasgariye inmiştir.
- 6 — Yer üzerinde olduğundan üzerine enkaz yıkılması tehlikesi yoktur.
- 7 — Yanına vâki olan isabetlere karşı şekli dolayısıyla fevkalâde mukavimdir. (Mahrut; hendesi şekiller içinde en muvazeneli olan bir şekildir.)
- 8 — Sığınağın içinde hava alma ve süzme tertibatı, aptesane, ilk yardım yeri, oturacak mahaller, su, elektrik mevcuttur.
- 9 — Dışarıya akıtılan su tertibatı tamamiyle gaz emniyeti altına alınmıştır.
- 10 — Şekil, Kızılay bahçesinin estetik manzarasını hiç bozmamıştır. (Resimlere müracaat).

Aşağıda bu sığınak keşif ve hususî şartlar cetvelini aynıyla neşre ediyoruz. (Fiyatlar 1939 senesi Eylül fiyatlarıdır.)

Ümit ediyorum ki bu sığınak, bir çok mimarların teveccühüne nail olacak ve memleketin bir çok yerlerinde yapılacaktır. Kızılay sığınağı, tahminen 9 aydan beri inşa edilmiş olduğu halde hiç bir ârıza göstermemiştir. Yalnız yazın pencereleri tamamiyle kapatıldığı zaman üst katı çok sıcak olmaktadır. Fakat sığınak süzgeci işlemeğe başlayınca hararetin tahammül olunacak bir hadde düşeceği muhakkaktır.

Eğer sığınak pencereleri tripleks camdan yapılırsa şüphesiz gazlara karşı tam emniyet husule gelecektir. Şimdilik Kızılay Sığınağının pencereleri âdi camdan yapılmıştır ve çift katlıdır. Kapısı, iki katlı çelik kapı olup bu katın ortasına kum doldurulmuştur.

Sığınak binası keşif ve hususî şartlar cedveli

Yekûn	Fiati	Miktari
-------	-------	---------

45,60	1,20	38,000 m ³
-------	------	-----------------------

Hafriyat:

Plân mucibince hafriyatın icrası ve çıkan toprağın belediyece gösterilecek mahalle nakil ve tesviyesi ve icabeden imlânın yapılması.

KIZILAY MECMUASI

Yekûn	Fiati	Miktarı	
25,50	15,00	1,700 m ³	Radye altı gro betonu: 0,770 çakıl, 0,500 kum ve 150 kg. çimentodan mürekkep radye ve sömel altı betonlarının inşası.
679,50	45,00	15,100 m ³	Radye betonarmesi: 0,700 çakıl, 0,500 ku mve 300 kg. çimento ve resimde gösterilen miktarda demiri ihtiva etmek üzere radye betonlarının inşası. (Kalıp dahil)
27,00	45,00	0,600 m ³	Merdiven sömel betonu: 0,700 çakıl, 0,500 kum ve 300 kg. çimento ve resimde gösterilen demiri ihtiva etmek üzere inşası. (Kalıp dahil)
2585,00	55,00	47,000 m ³	Betonarme duvar: 0,700 çakıl ve 0,500 kum ve 350 kg. çimento ve resimde gösterile miktarda demiri ihtiva etmek üzere duvarların inşası. (Kalıp dahil)
184,25	55,00	3,350 m ³	Betonarme döşeme: 0,700 çakıl, 0,500 kum ve 350 kg. çimento ve resimde gösterilen miktarda demiri ihtiva etme küzere döşeme betonlarının inşası. (Kalıp dahil)
25,00	2,00	12,50 m ²	Sert ve keskin köşeli ocak taşlarından dikine vazedilmek ve araları tokmaklanmak üzere vasatı 15 Sm. irtifaında blokaj üzerine 0,700 çakıl 0,500 kum ve 200 kg. çimentodan mürekkep olmak üzere vasatı 10 Sm. irtifaında gro betonu ihtiva etmek üzere inşası.
15,00	3,00	5,00 m ²	Yarım tuğla duvar: Gayet sağlam ve muntazam köşeli tuğlalarla ve 1/3 nisbetinde yapılmış çimento harçla inşası.

KIZILAY MECMUASI

Yekûn	Fiatı	Miktarı	
108,00	1,20	90,00	m ² Dahili sıva: 1/4 nisbetinde yapılmış kireç harcın bir metre mikâbına 100 kg. çimento ilâvesile hasıl olan harçla kaba ve inceyi ihtiva etmek üzere imali.
123,00	1,50	82,00	m ² Harici sıkalı çimento sıva: 1/3 nisbetinde yapılmış çimento harçla kaba sıvayı ve bunun üzerine aynı nisbette yapılmış harcın içine lüzumu kadar sıka konulmak üzere yapılacak harçla inceyi ihtiva etmek üzere imali.
40,00	2,00	20,00	ml Betonarme merdiven: 0,700 çakıl, 0,500 kum ve 300 kg. çimento ve resimde gösterilen miktarda demiri ve üzeri çimento şaplı ve arzu edilen profile merdiven basamaklarının imali.
19,50	1,50	13,00	ml Merdiven limonluğu: Yukarıdaki terkipte bestonla istenilen profile inşası ve üzerinin çimento sıvası.
48,00	1,50	32,00	m ² Çimento şap: 1 m ³ temiz yıkanmış kuma 400 kilo çimento ilâvesile hasıl olan harçla vasatî 2,5 Sm. kalınlığında şapı ve üzerinin mala perdakı.
80,00	8,00	10,00	ml Demir merdiven korkuluğu: Verilecek tafsilât resmine göre borudan merdiven korkuluğu inşası ve üç kat boyası.
450,00	0,50	900,000	kg. Demir işleri: Verilecek tafsilât resmine göre demir merdiven, haricî ve dahilî kapı ve pencerelerin imali ve üç kat yağlı boyası ve pencere ve kapının kasasına hava geçmemesi için lâstik geçirilmesi ve hırdavat malzemesi dahil olduğu halde inşası.

KIZILAY MECMUASI

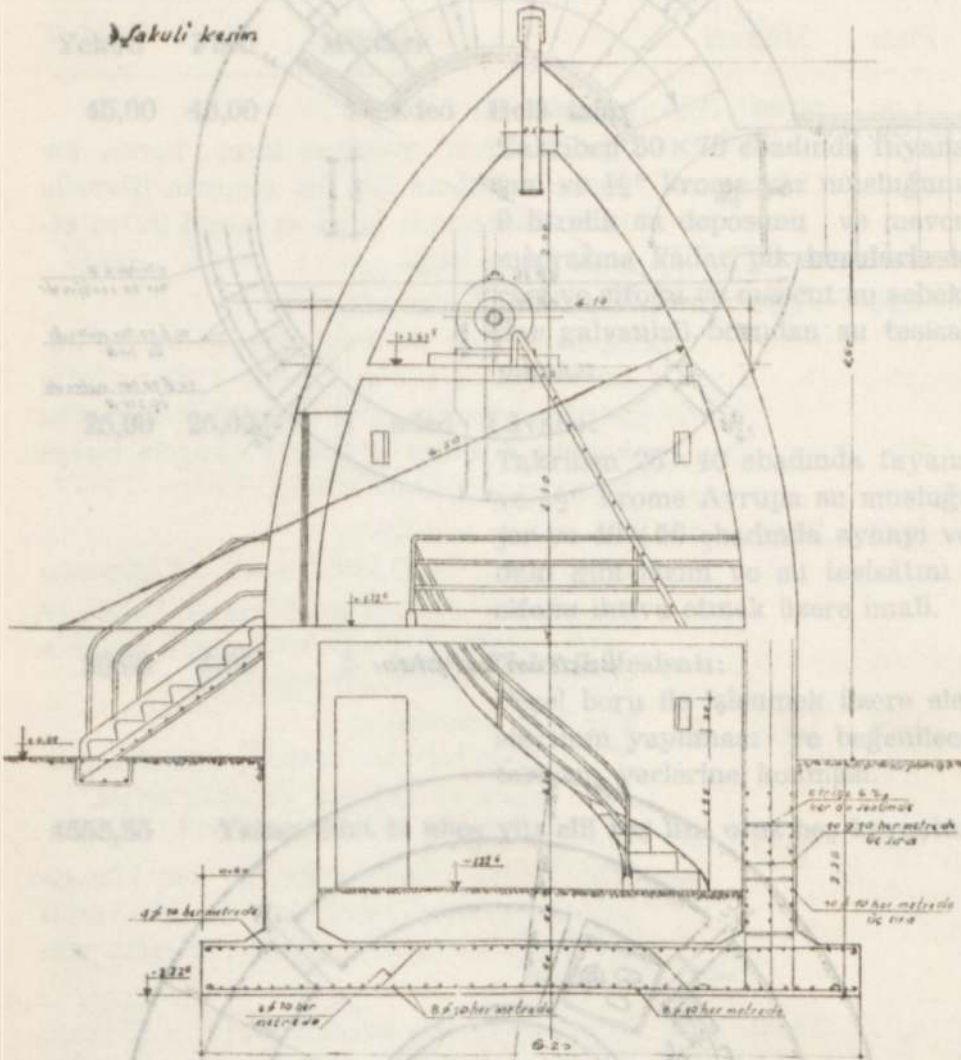
Yekûn	Fiati	Miktarı	Miktarı	Fiati	Yekûn
45,00	45,00	1 aded	Helâ taşı:	108,00	1,20
			Takriben 60×70 ebadında fayans helâ taşını ve ½" krome yer musluğunu ve font 9 litrelik su deposunu ve mevcut lâzım mecrasına kadar pik borularla helâ mecrası ve sifonu ve mevcut su şebekesine kadar galvanizli borudan su tesisatının yapılması.		
25,00	25,00	1 aded	Lâvabo:		
			Takriben 26×40 ebadında fayans tekneyi ve ½" krome Avrupa su musluğu ve etajer ve 40×50 ebadında aynayı ve yukarıdaki gibi lâzım ve su tesisatını ve niker sifonu ihtiva etmek üzere imali.		
30,00	6,00	5 sorti	Elektrik tesisatı:		
			Peşel boru ile işlenmek üzere elektrik tesisatının yapılması ve beğenilecek anahtarların yerlerine konması.		

4555,35 **Yalnız dört bir nebeş yüz elli beş lira otuz beş kuruştur.**

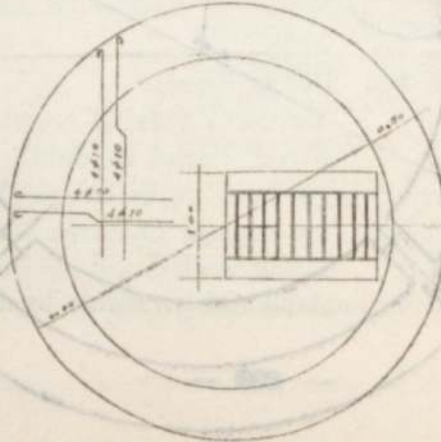
Sığınak projesi

Mikyas. 1/25

Dışakulî kesim



Birinci kat plan



Pasif korunmada hasta bakıcı techizatı ve hasta bakıcı hemşirelere düşen vazife

Hasta bakıcının techizatı :

Hava taarruzlarında gazlanan ve yaralananlara ilk bakımı yapmakla mükellef hemşirenin bir halk maskesi, beyaz bir önlüğü, elektrik cep feneri, sargı paketi, icabeden sıhhi malzemeyi havi bir çanta veya torbası bulunmalıdır.

Hasta bakıcının vazifesi :

Hasta bakıcı yalnız ilk yardımı yapar. Yani gazlananlara ve yaralananlara tabip gelinciye kadar veya bunlar tabibe gösterilinceye kadar lüzumlu olan ilk yardımı yapar.

Daha sulh zamanında ,hemşire, kendisinin bulunduğu apartıman veya evin gazdan korunma ecza dolabını hazırlatır; ilk yardım için lüzumu olan malzemenin hazırlanmasına ve muntazam bir halde bulundurulmasına gayret eder.

Harp halinde, sıhhi yardım malzemesini sığınağa veya sığınak olarak hazırlanmış mahalle yerleştirir.

Hava tehlikesi işareti verildiği zaman :

Apartımanda veya evde hasta veya aliller varsa, önce bunların dikkat ve itina ile sığınağa götürülmesine yardım eder ve maskesi boynunda olduğu halde (maskesini takmaz) sığınakta bekler.

Hava taarruzu esnasında :

Sığınaktakilerden heyecana düşenler olursa, onlara teskin edici ilaçlar verir. Yaralananlara ve gazlananlara ilk sıhhi yardımı yapar.

Hava tehlikesi geçtiği haberi verildikten sonra :

Gazlı ve yaralıları yardıma devam eder. Sıhhi malzemeyi gözden ge-

KIZILAY MECMUASI

çirerek kullanılmış ve eskimiş olanları tamamlar ve tekrar hazır bir vaziyete getirir.

Gazlı ve yarahlara yapılacak ilk yardım esasları:

Daima sakin olmalı, düşünerek ve bilgi ile hareket etmelidir. Yaralı-larda son derece temizliğe dikkat etmelidir. Hastaların sakin bırakıl-malarına dikkat etmelidir.

Yara bakımı :

Yaralar yıkanmalıdır «yalnız fosfor yanıkları müstesna» Yaraya ya-pışmış elbise parçaları, dairevi olarak yara etrafından kesilir ve yara ste-ril sargılarla sarılır.

İç âzaları yaralananlar :

Gövdelerinde yara olanlar, belden yukarısı yükseğe gelmek üzere ya-tırılmalıdır. Gövde ve karınlarında yara olanlara :

GIDA VE SU YASAKTIR.

Bu gibilerin mümkün olduğu kadar çabuk civar ilk yardım merkezle-rine nakli icap eder.

Kafa tasında yara olanlar:

Kafa tasından yaralananlar, başları yukarı gelmek üzere yatırılır. Ağır vak'alarda, mümkün olduğu kadar çabuk civar revire veya hastaha-neye sevk etmek lâzımdır.

Damarlardan fazla kan geldiği takdirde :

Yara ile kalp arasını tazyik ederek bağlamalıdır. Bir saat kadar son-ra yarayı hafifce açıp biraz kan akıtıp, tekrar bağlamak faydalıdır. Bu su-retle bakım görmüş yarahlara, gördükleri ilk tedaviyi, ne zaman bağlan-dığını ve bu halde ne kadar kaldığını, bağıın ne kadar zaman gevşetildiği-ni bildirir bir kâğıt verilir. Bu gibi yaralıların da mümkün olduğu kadar süratle hastahanelere sevkedilmeleri icabeder.

Yanıklar: «Fosforlu bombalardan husule gelen yanıklar için değil!»

Zeytin yağı ile kireç suyundan yapılmış merhem sürülür. Yoksa patates püresi, yumurta akı ve saire de konabilir. Üzerleri bağlanır. Tehlike geçtikten sonra bu gibiler de derhal bakım merkezlerine gönderilir.

Fosfor yanıkları: Fosforun isabet ettiği elbise kısımları kesilip çıkarılır. Yaralar bol su ile yıkanır. Eğer ciltde fosfor parçacıkları varsa bunlar bir pens veya çakı ucu ile alınır. Yaralar % 5 sodyum bikarbonat mahlûlü ile yıkanır. Sonra adı yanık yarası gibi muamele görürler.

Gözler su ile veya % 3 borik asid mahlûlü veya % 3 sodyum bikarbonat mahlûlü ile banyo edilir.

Gözden fosfor parçalarını çıkarmak, tabibin işidir.

Gözler su ile veya % 3 borik asid mahlûlü veya % 3 sodyum bikarbonat tozu konursa takriben % 3 mahlûl yapılmış olur. Bir bardak suya bir çay kaşığı konursa takriben % 5 lik mahlûl yapılmış olur.

Baygınlarda: Bayılanın yüzü mor ise, baş ve belden yukarısı yükseğe gelmek üzere yatırılır. Yüz soluk ise, baş ve belden yukarısı aşağı gelmek üzere yatırılır. Burnuna amonyak, manol ve okaliptüs karışığı koklatılır. Sık elbiseler çözülür, gevşetilir. İçecek bir şey verilmez.

Gazlananlara yapılacak ilk yardım :

Gazlandığından şüphe edilen herkesin, az veya çok gazlanmış olsun, ağır hasta muamelesi görmesi esastır.

a) Karbonoksit veya hava gazı ile gazlananlar :

Gazlıya temiz hava temin edilir, sun'i teneffüs yapılır.

b) Boğucu gazlarla zehirleneler : Bunlara da temiz hava temin etmek lâzımdır. Hastalar yürütülmez, hareket ettirilmez. Azami sükûnet temin edilir. Sun'i teneffüs yapılmaz. Bir sedye üzerinde belden yukarı kısmı hafifçe kaldırılmış olarak, mümkün olduğu kadar çabuk bakım merkezine veya revirine gönderilirler.

c) Tahriş edici gazlarla gazlananlar: Gözleri yaşıranlar : % 3 sodyum bikarbonat mahlûlü ile gözler yıkanır. Gözleri durmadan yaşıranlara alkali göz merhemi sürülür.

Boğazı yananlar : % 5 sodyum bikarbonat mahlûlü ile gargara yaptırılır veya süt içirilir.

Burunları yananlar : Dikkatle, ve hafifçe kireç kaymağı koklatılır, vazelin sürülür. Cildlerinde, Klarkların tesirile hafif yanık gözükenler; sıcak sabunlu su ile yıkanır ve kabilse banyo ettirilir.

Iperitlenenler :

Eğer yalnız elbiseler iperitlenmiş ise, dikkatle elbiseler çıkarılır ve elbisenin iperitlenmiş kısımları altına gelen cild aksamı su ile yıkanır. Bu işi yapacak kimse ellerine lâstik eldiven giyer.

Iperit elbiseden cilde geçmiş ise; iperit damlacıkları, bir pamukla veya bez ucu ile emdire emdire alınır. Kireç kaymağı, lozantin sürülür. 10 - 15 dakika bu halde bırakılır. Sonra bol su ile yıkanır. Iperitlenmiş pamuk veya bezler yakılır veya gömülür.

Cildleri doğrudan doğruya iperitlenmiş kimseler, bol sabunlu su ile yıkanmalı veya duş yapmalıdırlar. Yıkanan kimselerin cildlerinde sonradan bir kaşıntı veya kızarıklık görülürse, bunlar derhal tedavileri yapmak üzere bakım merkezine veya revirlere gönderilir.

Her Aile

Kızılai Halk Maskesi

Cedatîk Etmelidir

Nakil esnasında ve depolarda yiyecek ve içeceklerin gaza karşı korunması

Yazan: Dr. Nuri Refet KORUR

1 — Gazlar erzak üzerine tesir bakımından üç sınıfa ayrılır:

a) Uçucu gazlar. Bunlar tamamile gaz halinde olup erzak üzerinde yapışıp kalmazlar. Ancak sulu yiyecek maddelerinin lezzetini bozarlar.

b) Zehirli sisler. Bunlar sulp halindedir. Terkiplerinde arsenik bulunduğundan bunlar açık halde bulunan erzak (bilhassa un) ile karışacak olurlarsa bunları zehirlerler.

c) Kalıcı gazlar. Bunlar mayi halindedir. Erzak üzerine yapışıp kalırlar ve bu erzakı yenmez bir hale sokarlar. Bu gibi erzakı yalnız yiyenler değil, bunlara el sürenler, bunlara temas edenler, bile gazlanırlar.

2 — Bütün gazlara karşı seyyar vaziyette (Nakil vasıtalarında) bulunan erzak şöyle korunmalıdır:

a) Nakil vasıtalarının üstü gaz geçirmez kumaşlarla örtülür. (Bu kumaşlar kalıcı gazların nüfuzuna 4 saat kadar mâni olabilirler.) Diğer gazları hiç geçirmezler.

b) Bu yoksa, nakil vasıtalarının üstü su geçirmez çadırlarla örtülür. (Bunlar kalıcı gazları bir saat kadar tutarlar, diğer gazları hiç geçirmezler.)

c) Bu da yoksa arabaların üstüne kalın ot demetleri konulmalıdır. Bu demetler eğer 5 cm. den kalınsa kalıcı gazlara karşı oldukça mükemmel bir koruma vasıtası vazifesini görür.

d) Demet yerine, nakil vasıtalarının üstüne ziftli mukavva, tahta, demir kapaklar ve benzerleri konulur.

Aşağıdaki ambalâj malzemesi, bütün gazlara karşı korur:

a) İyi kapanan bidonlar.

b) İyi kapanan ve üstü ziftli mukavva ile örtülmüş sandıklar.

KIZILAY MECMUASI

c) İçi çinko ile kaplı sandıklar.

d) Üstü parşömen kâğıdı ile sarılmış paketler (parşömen kâğıdı, bakkalların kullandığı yağ geçirmez kâğıt).

e) Üstü sellon ile sarılmış paketler.

f) Konserve kutuları.

g) Gaz geçirmez kumaştan yapılmış çuvallar.

h) Mayiler için ,ağzı vidalı damacanalara, ağzı mühürlü şişeler, (yalnız mantar korumaz,) ağzı madeni kapakla iyice kapanan mahfazalar, (güğümler v.s.), ağzı açılmış yağ tenekeleri, ağzı madeni kapakla kapanan mataralar.

3 — Anbarlarda bulunan erzakın gazlara karşı korunmasına gelince:

a) Damından su sızmayan bir deponun içine mayi kalıcı gazlar da giremez.

b) Anbarlarda bulunan erzakın ambalâjı gaz geçirmez ambalâjdan olmalıdır. (Madde ikide ambalâj maddelerine bakınız.)

4 — Gazlanmış erzakın temizlenmesine gelince: Bu hususta esas kaydedenler şunlardır:

a) Uçucu gazlarla gazlanmış yiyecekler, bir müddet kaynatma sayesinde temizlenir.

b) Zehirli sisler ve kalıcı gazlarla gazlanmış erzak hakkında ancak çok dikkatli muayeneden sonra karar verilebilir. Çok kereler bu gibi erzakı atmak lâzım gelir.

c) Bu hususta ancak gaz kimyagerleri, gaz kursu görmüş baytarlar ve doktorlar hüküm verebilirler.

5 — Gazlanmış suların temizlenmesine gelince: Bu hususta tatbik edilecek en iyi usul, bu suyu bir müddet bir yerde bırakmak, ondan sonra üstünden almak suretile yarısını aktarma etmek ve bu yarıyı bir tabak kum ve iki tabaka aktif kömürden mürekkep bir süzgeçten süzmektir. Süzülen su ihtiyaten bir müddet kaynatılmalıdır.

Dünya Havadisleri

Yeni bir Çek hayvan maskesi

Almanların işgali altında bulunmakla beraber, Çek maske fabrikaları yine faaliyettedir. Chema adlı bir Çek fabrikası yeni yaptığı bir at maskesi hakkında aşağıdaki tafsilatı vermektedir:

Chema «KM-40» tipi) (Eskiden KM 39) Teknik evsaf:

At maskesi vasıtasile korunma, atın teneffüs cihazlarının bir süzgeçle harici atmosfere irtibatını temin etmekten ibarettir; süzgeç havadaki harp gazlarını zaptederek bunların muzır tesirlerini izale eder.

KM. 40 tipindeki tam bir gaz at maskesi şu kısımlardan müteşekkildir:

- 1 — Asıl maske kısmı,
- 2 — Süzgeç,
- 3 — Çanta.

1 — Asıl maske iki tabakadan ibarettir. Bunlardan biri maskenin harici şeklini temin eden ham keten tabakası, diğeri ise dahilî ketenli kauçuk tabakasıdır. Maske atın ağız kısmının şekline tamamen uyduğundan arada boş kalabilecek muzır mahal gayet cüz'îdir. Maskenin gayri kabili nüfuz olması sünger nevinden bir kauçuğun ilâvesile temin edilmiştir. Maskenin içerisinde bulunan tel kafes; hayvanın teneffüs esnasında maskenin burun deliklerini kapamasına mâni olur. Nefes alma ve nefes verme delikleri öyle bir büyüklükte yapılmıştır ki, teneffüs mukavemeti en ağır mesaiye maruz kalan atlarda bile - bu esnada dakikada takriben 500 litre hava sarfedilir - gayet cüz'îdir. Maskenin önünde süzgeç rapt vidası bulunmaktadır. Rapt vidasında bulunan nefes alma supabı, içersinden bir tel örgü ile muhafaza edilmiştir. Aynı vidanın sonuna bir salmastra halkası da geçirilmiştir. Vidanın üst tarafına lâstik supahı ve Bunsen tipinde bir nefes verme supabı raptedilmiştir. Atın ağız tarafına gelen maske kısmı deriden imal edilmiştir. Madenî parçaları da ihtiva ettiğinden atın ısırması takdirinde dahi maske bir zarara uğramaz. Maske hayvanın üst çenesine kadar çekilir ve üç kayış ile tesbit olunur. Kayışlar uzatılıp kısaltılabilir. Maskenin süratle bağlanabilmesi kayış-

KIZILAY MECMUASI

ların nihayetinde bulunan kancalar vasıtasile mümkündür. İki kayış yan taraflara, üçüncüsü ise başın ortasından yukarıdaki kayışa raptedir. Maske başın en şiddetli ve kaba hareketlerinde bile yerinden oynamaz. Maskenin mevcudiyeti ata gem takılmasına mâni olmadığı gibi, hayvanı idare etmekte de bir müşkülâ sebebiyet vermez. Maskenin alt tarafında bulunan ve damağa temas eden kısım hayvanın ağız ve dudaklarını savaş maddeleri tarafından yaralamaktan muhafaza eder yani atın harp maddesile telvis edilmiş yerlerde olmasına mâni olur ve uzatılıp kısaltılabilir iki kayışla tesbit edilmiştir.

At maskesinin süzgeci aktif kömürle doldurulmuş kuru bir süzgeç olup sellüloz tabakasını da ihtiva ettiğinden bu maske tek mil malûm savaş maddelerine karşı muhafaza vazifesini görür. Süzgecin boynu ve nefes alma borusu kullanılmadığı zamanlarda lâstik'li bir keten parçası ile ve



Gazlara karşı maskelenmiş bir Çek süvari hayvanı

bir kapakla kapatılmıştır. Maske, çantasına konulursa süzgeç de maske-
den çıkarılır. Tabii vaziyette süzgeç ile maske üstüvane şeklindeki bir
çantada bulunur. Bu çanta iki kayış vasıtasile kolayca atın eğerine rap-
tedilir. Hazır olma vaziyetlerinde ata yalnız maske takılır, alârm halinde
işe süzgeç de vidalanır.

KM 40 modelindeki at maskesi hakkında teknik malûmat**1 — Maske :**

Tabii uzunluk (kayıssız olarak)	160 m/m
Genişlik	170 mm.
Yükseklik	190 mm.
Asıl maskenin ağırlığı	900 gr.

2 — Süzgeç :

Kutru	190 mm.
Süzgecin (boyun dahili) yüksekliği	150 mm.
Dakikada azamî olarak 500 litre hava geçir- diği takdirde süzgecin mukavemeti	80 mm. su sütunu
Klorpikrin mukavemeti	30 dakika
Fosgen mukavemeti	20 dakika
Süzgecin mecmu vezni	1950 gr.

Klorpikrin ve Fosgen mukavemetleri hacmen % 1 gazı havi ve nisbî
rutubeti % 50 olan bir havadan dakikada sabit olarak 300 litre sevketmek
suretile tayin edilir.

Sellüloz tabakası ise metre mikâbında 300 miligram difenilarsin klo-
rürü havi bir havaya karşı dakikada 300 litre geçirmek şartile 10 dakika
müddetle korumaktadır.

3 — Çanta :

Kutru	200 mm.
Uzunluğu	370 mm.
Vezni (takriben)	1/2 kg.

KIZILAY MECMUASI

Chema KM 40 at maskesinin şimdiye kadar kullanılan tiplere nazaran üstünlüğü:

1 — Supaplarla kapatılmış, birbirinden ayrı nefes yolları olan kuru bir maskedir.

2 — Basit ve sağlam bir surette imal edilmiştir. Kolay ve çabuk olarak takılabilir.

3 — Gaz sızıntısına karşı mükemmel ve yeni bir tertibatı vardır.

4 — Mecmu vezni azdır.

5 — Teneffüs mukavemeti küçük olduğundan (dakikada 300 litre hava sevkedilmekle 80 mm. su sütunu) at büyük faaliyetlere muktedirdir.

6 — Ağızın alt kısmının harp maddeleriyle ısırma ve yalama suretile temasına mâni olacak bir tertibatı vardır.

7 — Lâstik supabın mukavemeti cüz'îdir. Nefes verme supabı maruf LPS gaz maskelerimizin supaplarına müşabihdir.

8 — Maskenin şekli bir tel kafes vasıtasile sağlamlaştırılmıştır.

9 — Süzgeç kabili tebdildir.

10 — Teneffüs için ayrıca bir lâstik boruya ihtiyaç yoktur. Süzgeç doğrudan doğruya maskeye raptedilmiştir.

11 — Maske kolaylıkla kullanma vaziyetine getirilebilir.

12 — Maske atın normal eğerine raptedilebilir ve atın sevkine de mâni olmaz.

Okuyucularımızın sorduğu suallere mühassısın verdiği cevaplar

Sivas kereste deposu:

S. 1 — Kereste deposunda çıkan yangınlara karşı âdi maske ve süzgeçler koruru mu?

C. 1 — Kereste depolarında kapalı yerlerde çıkan yağınlarda karbonmonoksit zuhur etmesi imkânı vardır. Bu gazı karşı alelâde süzgeçler korumadığından bir kaç dane karbonmonoksit süzgeçile bir iki oksijen cihazı hazır bulundurmanız, yangınlarda bunlardan istifade etmeniz muvafık olur.

S. 2 — Kereste depolarının damlarını yangın tesir etmiyecek bir hale koymak imkânı var mıdır?

C. 2 — Yangın bombalarının tesir etmemesi için depo damının üzerine tahminen 10 santim kalınlığında bir kum tabakası koymak lâzımdır. Bundan başka damın yangın bombalarının delme kudretine karşı mukavim olması ve üzerine konulan kum tabakasını kolaylıkla taşıyabilmesi icap eder.

İstanbul Bay Mahmut Ergene:

S. 1 — Ölüm rüzgârı adlı gaz var mıdır?

C. 1 — Bir Amerikalı tarafından bundan 4-5 sene evvel keşfedilmiş olan Azot-trioksi-florür adlı gazı ölüm rüzgârı ismi verilmektedir. Bu gaz, hem insanı öldürüyor ve hem de dokunduğu yerlerde yangınlar ve infilâklar husule getiriyormuş. Ancak şimdiye kadar lâboratuvarlarda ve gayet az miktarda imal edilmiştir. Harpte kullanılıp kullanılmıyacağı malûm değildir.

S. 2 — Almanların Belçikada insanları uyuşturup bir müddet iş göremiyecek bir hale sokan bir gaz kullandıkları iddia olunuyor. Bu doğru mudur?

C. 2 — Böyle bir şeyden bizim haberimiz yoktur. Tıbben bu kabil değildir.

Ankaradan Bay E. H.

S. — Dairelerde kurulması lâzım gelen kurtarma ve anka kaldırma ekiplerinin adedi ve malzemesi hakkında malûmat istiyoruz.

C. — Bu hususta aşağıda kâfi derecede malûmat bulacaksınız:

KIZILAY MECMUASI

Can kurtaran ve ankaı kaldırın postaları için malzeme

Bir posta asgarî (8) kişi ankaı kaldırma (2) kişi can kurtarma ce-man (10) kişiden barettir.

Kazma (uzun saplı)	adet	4
Kazma (kısa saplı)	»	1
Hafif marangoz baltası	»	2
Kürek	»	4
Varyoz (5 kiloluk)	»	3
Manivelâ	»	3
El destesi	»	2
İki taraflı marangoz desteresi	»	1
İp merdiven	»	1
İp halat	»	2 (2,5 cm. kutur 12Mt.)
İp halat	»	1 (1 cm. kutur 15 Mt.)
Demir el arabası	»	1
Tek dilli makara	»	1 (10 cm. kutur)
Çelik halat	»	1 (30 Mt. 1 cm. kuru)
Gemici fenei	»	5
Elektrik feneri	»	5
Asetilen lâmbası	»	5
Sedye ahşap kollu	»	2
Sedye ip kolları halat	»	2
Keser	»	2
Çivi	Kilo	25
Gaz	teneke	1
Karpit	Bir migtar	
Blok mesnet		2 0.20×0.20×0.60
Gaz maskesi		10
Ağır balta		1

Kereste	Adet
0.20×0.20×4.00	2
0.15×0.15×4.00	3
0.10×0.10×4.00	3
0.05×0.05×4.00	3
0.20×0.03×4.00	4
0.10×0.15×4.00	12

Gaz Harbinde Veteriner Hizmetleri

(Orduda ve Memlekette)

Basan:

Yüksek Ziraat Enstitüsü

1940

Yazan:

Yarbay Veteriner Sadettin TEKTAŞ

Gaz Genelkomutanlığı Veterineri

Sahife: 98 (35 adet resim)

Gaz Genelkomutanlığı mütehassıslarından Yarbay Veteriner Bay Sadettin Tektaş veterinerlere hayvanların gazdan korunması hakkında verdiği dersleri çok güzel ve istifadeli bir kitap halinde neşretmiştir.

Memleketimizde gazdan korunmağa dair yazılmış bir hayli eser bulunmakla beraber, gaz harbinde veteriner hizmetleri hakkında yazılmış hiç bir kitap yoktur. Yalnız Alman Profesörlerinden «Richters» in bu hususta yazdığı bir kitap, Türkçeye tercüme edilmiş, fakat basılmamıştır. Sadettin Tektaş, bu eserle memleketin mühim bir ihtiyacını tamamlamış bulunmaktadır. Kendisi gayet açık bir lisanla gazlar, gazların muhtelif tasnif ve tesirlerinden bâhsetmekte; gazların tâbi olduğu kanunlarla gaz atış vasıtalarına da temas etmekte; fakat hayvanların gazlara karşı korunması bahsi bilhassa çok dikkatle yazılmış bulunmaktadır. Bu kısımda hayvanların ahırda, hizmette, yürüyüşte gerek tek başına, gerek toplu olarak ne suretle gazlara karşı korunacağı, nasıl gazlardan temizleneceği, hayvan maskeleri, hayvan yemlerinin korunması, hattâ hayvanlardan mütedarik yiyeceklerin gazlara karşı korunması ve temizlenmesi hususunda bir çok kıymetli bilgiler vardır.

Kızılay Mecmuası okuyucularına, bilhassa okuyucuları arasında bulunan veterinerlere bu kitabı hararetle tavsiye eder.

Kemik ve Mafsal Kırıkları ve Adelelerin Parçalanması - Kırıklar

ŞAPITR IX

Tarifi ve Nevileri. — Kemik kırılmasına (Fraktur) denir. (Vücutta-ki kemikler için şekil 66 bakınız). Pratikte kemik kırıkları ilk imdat noktasından başlıca iki kısma taksim olunur. (1) **Basit kırıklar**, (2) **muhtelif kırıklar**:

Basit kırıkta sadece kemik kırılmıştır. Adale ve cildde harabiyet yoktur. Yani kırılan parçalar yerinde duruyorlar. (Şekil 66).

Muhtelit kırıkta ise kemik kırılmış ve bu kırıklardan biri de adaleyi zedeliyerek cilde kadar gelmiş ve cildi de harap etmiş ve yara açmıştır. Yani kırılan kemiğin sivri ucu bu işi yaptığı gibi hariçten kemiğe isabet eden bir kurşun da yapabilir. Basit kırıkların nakil ve tedavide bazan muhtelit kırık oldukları da vakidir.

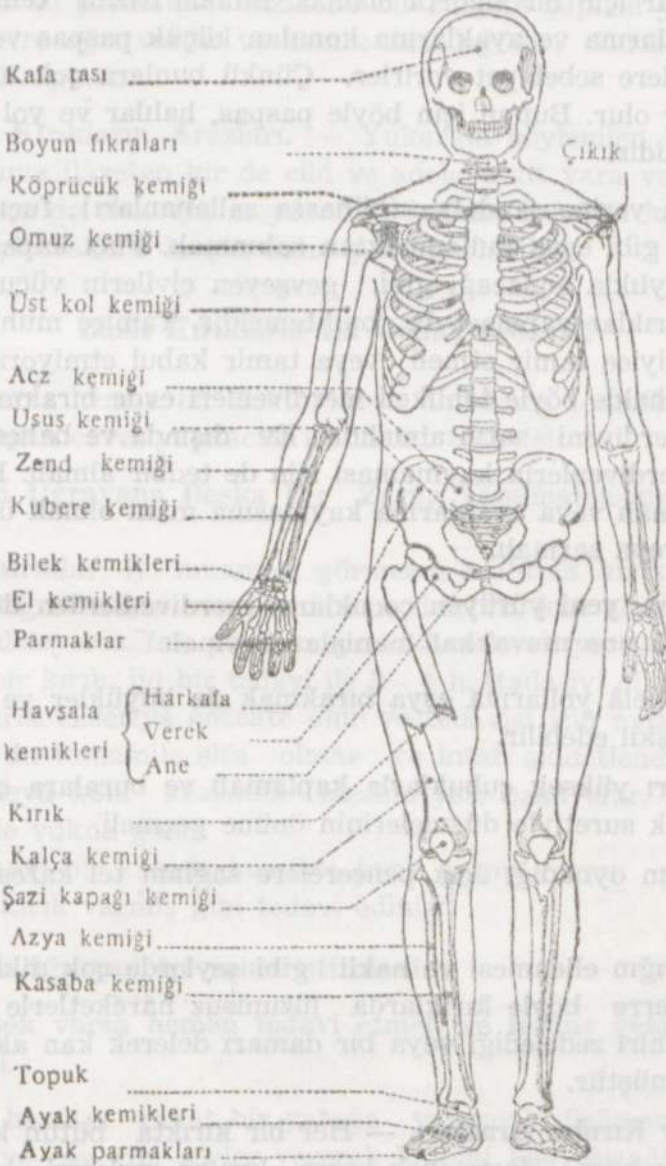
Basit kırıkların tedavisi kolay ve nisbeten başkaca tehlikeleri yoktur. Fakat muhtelit kırıklarda, kırıktan maada bir de yara bulunduğu ve nesicler harap olduğu cihetle intan tehlikesi vardır.

Sebepleri. — Başlıca ikidir: (1) düşmek, (2) nakil vasıtaları.

Sağlam olmıyan merdivenlere çıkmak veya sandalye, kanape gibi şeyler üzerine basarak ayakta iş görmek düşme suretile kırıklara sebebiyet verirler. Bir de banyolarda, hamamlarda, evlerde, taşıklarda takunya ile gezerken ayak kayması kırık kazalarının olmasına sebebiyet verir. Çelme ve sendeleme dolayısıyla da düşenler ve bir tarafı kırılanlar vardır. Bir de kışın buz tutunca merdivenlerden kayarak düşenler çoktur.

Korunma. — Düşme kazalarının bir çoğunun önüne geçilebilir. Mottörlü nakil vasıtalarının yaptığı kazalar sırf dikkat sayesinde % 85 azaltılabilir.

Merdiven, dehliz gibi yerleri iyi tenvir edilmek suretile buralarda olacak düşme kazalarının önüne pek âlâ geçilebilir. Böyle karanlık pasaj ve merdivenler iki istikamette ayrılmış olursa her birisinin sonuna birer lâmba koymalıdır.



Sekil 66 — Sağ kalça kemiğinin kırığı ve sol omuzun çıkığını gösteren iskelet

Bir kırığı anlamak için; vücudun diğer mukabil tarafıyla, incinmiş tarafı mukayese etmek lâzımdır. Her hangi bir şekil değişikliği kırığı ilham eder. Bir de parmaklar nazikâne bir surette şüpheli yere dokundurulur. Çok kerre ağrı vardır ve kemik düz değildir. Kırıklarda hastaya (şok) gelmesi mutattır.

Muhtelif Kırıkların Arazları. — Yukarıda söylenilen bütün arazlar mevcuttur. Buna ilâveten bir de cild ve adeleye ait yara vardır. Kırılmış kemiğin bir ucu da ekseriya meydanda gözüktür. Bu nevi kırıklardan çok kan akar. Böyle vakalarda şok daha şiddetli olabilir.

Basit Kırıkların İlk İmdat Tedavisi

İnkân varsa hemen bir doktor veya ambülans tedarik etmeli. Doktor gelmeden evvel yapılacak ilk imdat tedavisi:

1. Kazaya Uğrayana Başka Bir Zarar Yapılmamasına Dikkat Etmeli.

Basit kırıklar, iyi muamele görmezse muhtelit kırık haline girerler. Kırığın keskin ucu bir damarı delerek, kan akıtır veya bir siniri zedeleyerek felc yapar veya cildi delerek yara açar.

Basit bir kırık, iyi bir tedavi ile 3 - 4 haftada iyi olur. Fakat muhtelit kırık ekseriya enfekte olur ve tedavisi için aylar geçer.

Bazan da tamamilen şifa olmaz ve intan şiddetlenerek hastanın ayak veya kolu kesilmek mecburiyeti hasıl olur. Hatta bazan ölüm de vukua gelir.

Her hangi bir kazada kemikte kırık varmı yokmu şüphesi varsa, daima kırık varmış gibi tedavi ediniz.

2. Kazaya uğrayan iyi rahat ettirmeli.

3. Eğer şok varsa hemen tedavi etmeli ve tekrar gelmesinin önüne geçmeli.

Bu da hastayı rahat bir yatağa yatırmak, üşümemek ve sıcak kahve ve çay gibi şeyler vererek kalbini kuvvetlendirmekle olur.

Şayet doktor hemen gelmiş ise ilk imdatçı kazaya uğrayana hiç el sürmemeli. Ancak bir kan akma hadisesi varsa elbiselerini soymalıdır. Fakat doktorun gelmesi saatlarca süreceksa ve hastada kan akıyorsa ilk imdatçı kazaya uğrayan uzvu görmek üzere elbiseleri soyacak ve kırığın

ne halde olduğunu anlayacaktır. Fakat elbiseler soyarken veya keserken çok dikkat edecektir. Dış elbiseler dikiş yerlerinden sökülebilir. İç elbise ve çamaşırlar ise nezaketle yırtılır. Ayak veya ayak topuğuna isabet eden kazalarda ayakkabıların çıkarılması iktiza ediyorsa bunlar da dikkatle kesilmelidir.

Eğer hastanın bir yeren akli doktorun gelmesinden evvel mümkün olamıyorsa, bulunduğu yerde mümkün merteye rahatı temin edilmelidir. Kırık olan uzvun hareket etmesi icab ediyorsa iki tarafından dikkatlice tutarak bu işi yapmalı ve incinen yerin eğilmemesine çalışmalı. Kırığın iki uçları birleşsin diye itmek doğru değildir. Bilâkis hafifce çekilmeli ki kırılan uçlar yekdiğerinden bir parça ayrılsın.

Kırıklık hastanın kırılan uzvunun yumuşak bir yasdık veya katlanmış havlu, battaniye gibi şeyler üzerine yaslanması rahatı için çok münasiptir.

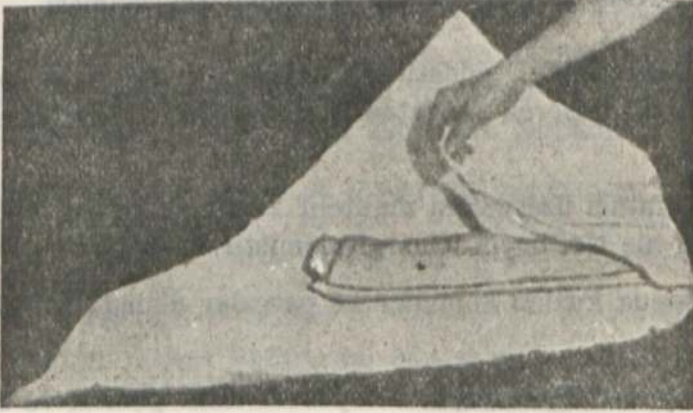
Kırığı yerine koymak tecrübesi yapılmamalıdır.

İlk imdatçının kırığa istinat edecek bir mizabe koyması ancak hastanın hareket mecburiyeti hasıl olduğu zaman yapılabilir. Mamafih böyle bir mizabe tatbik oluncaya kadar hasta hiç bir suretle kılmıdamamalı.

Bacakta basit bir kırık varsa bacağı, normal vaziyete sokacak şekilde tutmalı ve hafifce çekmeli, aynı zamanda yardımcı (asistan) da bacağın kırılan kısmını ellerile dikkatlice tutar. Mizabı hazırlanıncaya kadar kırılan bacak bu vaziyette tutulur.

Kırık uzuvlara konulan mizabe tahta, kalın mukavva, kösele tel kafes ve buna benzer şeylerden düz ve doğru durması için kırık olan uzva yapılan mesneddir. Bir çok katı maddelerden yapılabilir. Bu husus ileride yazılacaktır. Mamafih çok kere yasdık, yorgan, battaniye gibi şeylerde muzab makamına kullanılır.

Kırılan kemiğin civarındaki mafsallın üst ve alt taraflarını da ihata etmek üzere bunlar oldukça uzun olmalıdır. Genişliği de uzvun genişliği nisbetinde veya bir parça daha geniş, içerlerine rahat edilmesi için yumuşak şeylerden yasdıklar yapılmalı ve elbise üzerine geçirilmelidir. Mizabenin yalnız bir tarafı üzerine yasdık yapılır (şekil 67). Fakat her iki tarafından da artacak şekilde koymalı. Bu yumuşak şeyler ne kadar çok olursa kırık uzuv şişeceği cihetle o kadar iyidir. Çünkü dem devranına mani olmaz. Önceden tam gelen bir mizab sonradan uzvun şişmesile dar



Şekil 67 — Bir mizabenin yumuşak şeylerle beslenmesi

gelmeğe başlar ve kırık uzvu ağrıtır. Onun için kırıkları mizabeye koyup bağladıktan sonra şiş ve ağrı olursa her yarım dakikada bir açıb bakmalı ve icabederse bağ gevşetmelidir.

Muhtelif Kırıkların İlk İmdat Tedavisi

Eğer şırıyan nezfi varsa kalb ile yara arasında şırıyan üzerine parmakla tazyik ederek ve turnike koyarak kanı kesmelidir.

Nezif yoksa, kol veya bacağı yine bir turnike koymalı, fakat gevşek bırakmalı. Şayet kan akmağa başlarsa hemen turnikayı sıkmalı.

Dikkat edilecek nokta, turnikenin bağlanmaması veya mizabeye sarılmamasıdır.

Eğer kırılan kemiğin ucu çıkmamış ise onu yumuşak nescler içine doğru itmeyiniz. Kırılan uzvu çekmek de doğru değildir. Sadece tabii vaziyette mümkün mertebe bırakmalıdır.

Muhtelit kırık yarası, diğer yaralar gibi tedavi edilir. Yani yarı kuvvette tendütrdiyotla tıpa etmeli ve üzerine temiz (muakkam) gazbezi koymalıdır. Sonra da lüzumu olan mizabeler konur. Mizabeler üzerine konulan yumuşak yastıklar o şekilde olmadır ki yarayı tazyik etmesin ve yaralı yer bir kaç santim kubbemsi bir şekil alsın. Bu suretle kemiğin yumuşak nesclere dokunub harap etmesinin önüne de geçilir.

Kafa Tası Kırılması ve Beynin Zedelenmesi

Kafaya isabet eden şiddetli bir darbe tesirile veya sert cisimler üzerine kafa üstü düşerek kafatası kırılmış olur. Kafatasının kırılması 3 şekildedir:

(a) — Kafatası üzerindeki muhtelif kemikler az çok kırılmıştır. Fakat bunlardan hiç biri beyin içine girmemiştir.

(b) — Bunda kırılan kemikler ve parçalar dimağa girmiş ve zedelemiştir.

(c) — Beynin zedelenmesi ve beyin nescinin şişmesi ve bazan da beyin damarlarının delinerek kan akması.

Bereket versin 2 ve 3 üncü şekiller nâdir vakalarda görülür. Mutat üzere ekseriya kafatası kırılmıştır. Bazan da beyin zedenlenmiş ve beyin damarlarının bir kısmı ezilmiştir.

Baş kırıklarının hepsi de ehemmiyetle bakılmak ister. Ekseriya vahim arazlar kırık akabinde görünmez, sonra meydana çıkar.

Bir şahıs kafasına isabet eden şiddetli bir darbe ile sersemleşir ve şuurunu kaybederse onu doktor gelinceye kadar istirahate terk etmelidir.

Arazlar. — Çok değişir. Bir ilk imdadcının böyle bir vakayı görür görmez kafatası kırık olduğunu anlaması oldukça güçtür. Fakat şüpheli bütün vakalar tıpkı bir kafatası kırığı imiş gibi tedavi olunurlar.

Hasta şuuruna maliktir veya şuursuzdur.

Göz bebekleri vüs'atca birbirine benzemeyorsa bu beynin vahim surette zedelenişini gösterir.

Kulaklarından birinden veya her ikisinden kan gelebilir. Bu kafatası kırığının en yakın arâzıdır.

Burundan da kan akabilir.

Yüz soluk, normal veya morumsu olabilir. Bunlar, hep beynin vaziyetine göredir.

Nabz zaif ve sür'atli, yavaş ve kuvvetli veya tamamen normaldir. Bu da kafa içindeki beynin haline göredir.

Tedavi. — Kazaya uğrayan arka üstü yatırılmalı ve başı biraz yüksek olmalı. (yüz muhtavasası ise) yüz soluk ise bilâkis başını alçak yatırılmalı. Hareket icap ederse çok dikkatli yapılmalı ve yatar vaziyette olmalı. Bütün lüzumsuz hareketlerden sakınmak lâzımdır.

Başa buz kesesi veya soğuk su bezleri tatbik etmeli.

Münebbih verilmemeli.

Üşütülmemeli.

Baştaki yarayı, diğer yaralarda olduğu gibi tedavi lâzım. Yalnız yara üzerine tazyik veya yarayı dikmek doğru değildir. Çünkü ihtimalki kırık parçalarını beyne sokmuş olursunuz.

Fakat, yaradan kan akıyorsa tabiatıyla kompresli pansuman yapılacaktır ve kan dindirilecektir.

Burunun kırılması :

Arazları. — Burunun kırıldığı kolayca anlaşılır. Çünkü ağrı, şiş, deformite, kan akması mevcuttur.

Tedavi. — Eğer yara varsa tedavi edilerek kompres, bendaj yapılmalı ve dört uclu sargı sarılmalı. Buraya mizabe gibi şeyler konmaz. Daima bir doktora gösterilmeli. Çünkü ileride ihtimalki daimî bir fenâ şekil husule gelir.

Alt Çenenin Kırılması :

Arazlar. — 1 Çene hareket ederse ağrı vardır.

2 - Dişler gayri muntazamdır. Bazan da sallanan dişler olur.

3 - Söylemede, yutmada, içmede ve yemede güçlük.

4 - Diş etleri kanar.

5 - Ağız açıktır ve salya akar.

Tedavi. — El ayası ile çenenin altından yavaşca kaldırılmalı ve alt dişlerle üst dişlerin tevafuku temin edilmelidir. Çeneyi bu vaziyette dört uclu sargı ile tesbit etmeli. (şekil 40 sahife 51) sargının uçlarını önüne baş üstünde bağlayarak emniyete almalı. Şayet hasta kusarsa hemen sargıyı çıkarmalı, ve başı yan tarafa çevirmeli ve çeneyi el ayası ile tutarak kusmayı kolaylaştırmalı, kusmak kesilir kesilmez yine sargıyı sarılmalı.

Köprücük Kemiğinin Kırılması :

Arazları: 1. Kırığın, bütün, umumî arazları mevcuttur.

2. Kemik yoklanırsa kırık yeri parmak ile hiss olunur.

3. Hasta kolunu yukarı kaldırmaz. Diğer el ile dirseğini tutarak ancak kaldıracabilir.

4. Kollar aşağı tutulursa kırık taraf diğerine nisbetle daha aşağı sarkmıştır.

Tedavi. — Kolu dirsekten bükerek ve hafifce kaldırarak üç köşe bir sargı ile tesbit etmeli. Kolu vücudun baş tarafından kıravat biçimi sargı ile de muhkemleştirmeli. Sargı yerine ince havlu gibi şeyler de kullanılır. Fakat çok sıkmamalı. Devrane mani olur. Parmaklar meydanda kalırsa devranın hali daha kolay kontrol olunabilir. Bilekte arasıra nabızı da yoklayınız.

Kaburga Kemiğinin Kırılması:

Arazları. 1. Derin nefes esnasında veya öksürürken kırık olan yer şiddetli ağrır. Bu, en birinci arazdır.

2. Kaburgalara yavaşça parmak ile dokunulursa kırık yeri hiss olunur.

3. Hastada teneffüs çok sathîdir. Çünkü derin nefes alırsa ağrı yapar.

4. Hasta, teneffüs ederken hareketin önüne geçmek üzere elini kırık yerine koyarak tazyik etmeğe çalışır.

Eğer akciğerler zedelenmiş ise hasta öksürükle köpüklü ve al kan renginde balgam çıkarır.

Tedavi. (Şekil 69) da görüldüğü veçhile göğse 2 veya 3 tane geniş kıravat sargılar sarılmalı. Bir tanesi kırığın üst tarafında fakat gevşek sarmalı ve bir düğüm yapmalı. Hastaya derin nefes verdirilerek ciğerdeki hava dışarı çıkarılır. Tam bu sırada sargı sıkıca bağlanır ve düğüm-



Şekil 69 — Kaburga kemiğinin kırılması

lenir. Diğer kıravat sargılar da bu suretle tamam olunur. Düğümler altına ufak bir yastık konularak cildin ezilmemesi temin edilirse iyi olur. Bu gibi kazalarda evlerde yapılacak şey; genişçe bir çarşaf veya havlu veya yastık yüzünü göğse ve kırık olan yerin üstüne sıkıca sarıp bağlamak ve emniyet iğnelerini de tesbit etmektir.

Hastada öksürük devam ederse ve kanlı balgam çıkarsa muhakkak akciğer zedelenmiştir. Böyle vakalara karşı sargı yaptırılmaz. Hastayı arka üstü istirahatete terketmeli. Göğüs ve omuzlar hafifce yukarı kaldırılmalı ki rahat nefes alsın.

Hareket ettirmemeli ve üşütmemeli, hemen doktor çağırılmalı.

Yukarı Kolun Kırılması:

Arazları. — Kırıkların bütün umumî arazları vardır.

Tedavi. — Kırılan kolu zaviyeikame şeklinde dirsekten bükmeli ve tabii vaziyette bırakmalı.

Kırık kola iki yasdıklı ve omuza kadar çıkar mizabe ve sargı tatbik etmeli ve kolu omuzlardan sarkan bir sargı ile tesbit etmeli, şimdi şekil-deki gibi bir kıravat sargı yapılmış olur.

Kolu vücuda müselles sargı veya bir havlu ile kuvvetlice bağlamalı.

Dirsek Kırığı:

Arazları. — Bükülmüş dirsek üzerine düşenler de olur. Vakaların çoğunda hemen dirsek şişer ve dirsek mafsasında şiddetli ağrılar vardır.

Tedavi. — Eğer kırık olduğu tahakkuk ederse kolu düz tutup el ayası tarafına mizabe koyarak (şekil 71) üstten ve alttan iyice sarmalı. Eğer kol dirsekten bükülebilirse kolu dikkatle askıya almalı ce tıpkı köprücük kemiği kırığında olduğu gibi bağlamalı.

Alt Kol ve Bilek Kırılması:

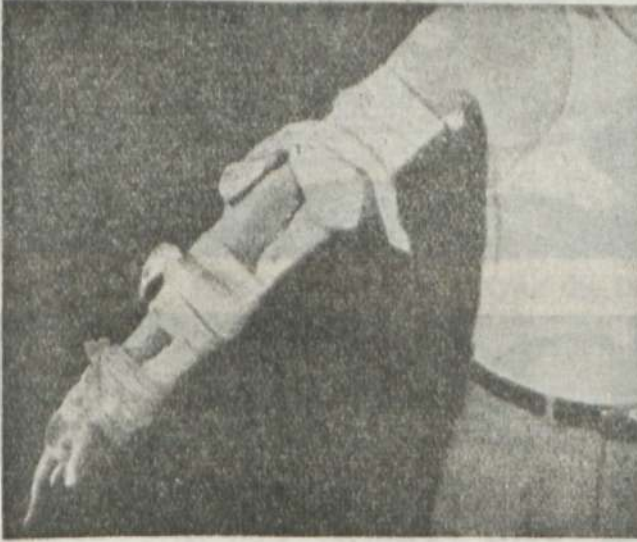
Arazları. — Alt kolda iki kemik vardır. Bunun ya biri veya her ikisi de kırılabilir. Eğer her iki kemik de kırılmış ise kırığın bütün arazları mevcuttur. Bir kemik kırılmış ise veya yalnız bilek kırık ise kolun hareket imkânı olabilir.

Tedavi. — Hastayı en iyisi arka üstü yatırmalı. Bükülmüş kolunu ve elini göğsü üstüne koymalı. Bu zamandaki imdadı da pansuman ve mizabesini hazırlamakta olsun. Böyle yatmış bir hastada bayılma, düşme veya her hangi bir rahatsızlık da olamaz.

Hastanın elini açmalı. El ayası göğse müteveccih ve parmaklar sıraya konmalı. Kol uzunluğunda ve parmaklara kadar gelen ince tahta veya kalın mukavvadan hazırlanan mizabeyi alarak her birisinin kol tarafına gelen yüzlerini yumuşak şeylerle beslemeli ve birini kolun iç ve di-

KIZILAY MECMUASI

ğeri de dış tarafına parmak uçlarına kadar gelmek şartile koyarak iyice bağlamalı (Şekil 72) ve geniş kol sargısıyla bu kolu sarmalı.

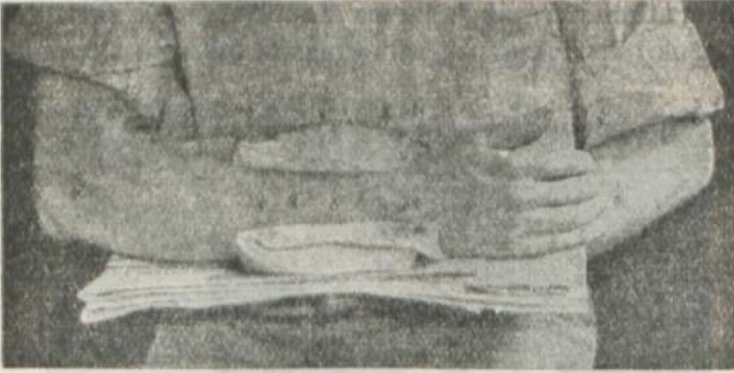


Sekil 71 — Dirsek kırılması - kol düz vaziyette -



Sekil 72 — Alt kol kırılması - geniş mizabe -

Gazete kâğıdından yapılmış uydurma bir kol mizabesi de (Şekil 73) de görülmektedir. Bu resime bakarak kırık uzvun nasıl tutulup sarıldığı-nı görünüz. Gazeteden başka kalın mecmua kağıtları, ince mukavva, ka-fes tel gibi şekil verilebilen şeylerden de kol mizabesi yapılabilir.



Şekil 73 — Alt kol kırılması - gazete kâğıtlarından yapılmış bir mizabe

El ve Bileğin Ezilmesi veya Kırılması:

Arazları. — El ve bileğin ezilmesi çok görülen şeylerdendir. Bunlar da ağrı şiddetlidir ve uzuvda hareket kabiliyeti kalmamıştır.

Tedavi. — El ve bileği, üzerine yumuşak yasdıklar konulan bir tah-taya tesbit etmeli. Bu mesned alt kolun yarasına kadar gelmeli ve el aya-sında parmakların hemen ucuna kadar inmeli. Bu pansuman gevşek sa-rılmalıdır. El ayası aşağıya müteveccih olmak üzere hastanın kolunu, dirsek bükülmüş olduğu halde boyundan asmalı.

Parmak Kırığı:

Arazları. — Mutad kırık arazlarıdır.

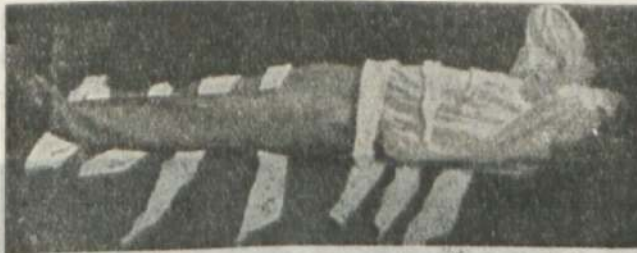
Tedavi. — Parmaklar yavaşça ve dikkatle tabii vaziyete getirilmeli.

İnce bir tahta veya kalın mukavvayı parmak altına koyarak ensiz bir sarğı ile sıkıca sarmalı. El askıya alınmalıdır. Bazı vak'alarda mizabeye lüzum görülmeksizin de parmak sargısı yapılır.

Kalça Kemiğinin Kırılması:

İhtiyarlarda ufak bir düşme veya incince ile kalça (fabz) kemiğinin kırılması vakidir. Bir çok vak'alarda kırıkmi var, yoksa sade bir ezilme-mi, tefrik güçtür. Her halde kalça - oyluk mafsasında veya civarında olan yaralarda kırığı her vakit düşünmeli. Hastayı arka üstü yatırmalı. Ayağını kaldır demeli, kırık varsa kaldıramaz. Ayak dış tarafa çevrilirse, ayağı da kaldıramaz. Bacak kısalmıştır.

Tedavi. — Yukarı bacak kemiğinin kırılması oldukça mühim bir hadisedir ve hemen doktora müracaat gerektir. Bu gibi vak'alarda (şok) şiddetli olduğundan ilk imdadı hemen bunun tedavisine koşmalıdır. Bir el ile topuk arkasından bacak tutulmalı ve biraz çekilmeli. Yavaşca bacağı normal vaziyete koymalı. Bu anda asistan da iki ellerile bacadaki kırığın iki tarafından kuvvetlice tutmalı ve yardım etmelidir. (Şekil 75)



Şekil 75 — Kalça kırılmasında bağların hazırlanması

de görüldüğü gibi bacağı yedi tane bandaj konacak, bu sarğıları arka boşluğundan, diz altından ve topuk boşluğundan kolayca geçirilir ve lüzumlu yerlere yerleştirilir.

Kırık bacağı iki mizabe konur. Dıştaki ayaktan koltuk altına kadar uzun olmalı. İç taraftaki kasıktan ayağa kadar olmalıdır. Şimdi (Şekil

76) da görüldüğü üzere bacak sarğılarile sarılacaktır. İlk önce vücutta-ki bantlar sarılmalı.



Şekil 76 — Bütün kalçanın kırılması

Eğer bacağın iç tarafına mizabe koymak mümkün olmuyorsa yasdıklar koymalı ve böylece bağlamalı. Şayet elde mizabe gibi şeyler yoksa ve bulunmuyorsa her iki bacak arasına yasdık gibi şeyler konarak ve iki bacak bağlanarak pansuman yapılır.

Diz Kapağının Kırılması.

Arazları. — Diz kapağı ya bir şiddetli zarba veya adalelerin kuvvetli gerilmesiyle vukua gelir. Diz kapağının kırığı ve ayrılması el ile kolayca hiss olunur.

Kırıkların mutata arazları hep vardır.

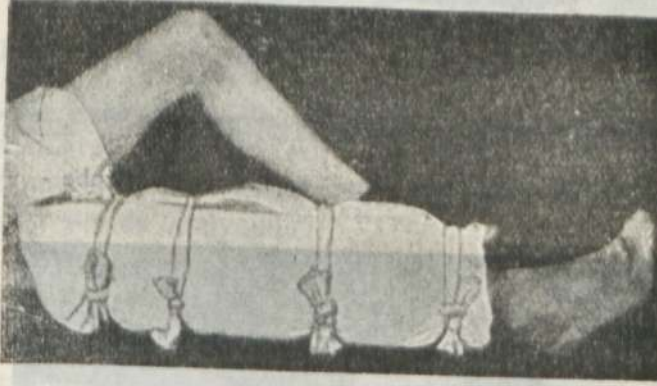
Tedavi. — Bacağın düzeltilmesi için kalçadan topuğa kadar uzanan tahta bir mizabe kullanılır. Bunun eni en az 10 santim olmalıdır. Bu tahtanın etrafını yumuşak şeylerle iyice beslemeli, bilhassa diz kapağının alt tarafını (Şekil 77) de görüldüğü üzere bir sargı diz kapağı üstüne, bir



Şekil 77 — Dizkapağı kırılması - geniş mizabe -

sargı da diz kapağı altına koymalı, kırılan diz kapağı yeri açık bırakılmalı ki şişerse görülsün. Bu gibi kırıklara (şekil 78) de görüldüğü üzere bir

yasdik tatbik olunursa çok iyi olur ve yahut bir battaniye katlanır ve yuvarlak hale sokulur. Her iki nihayetinden sarılarak bağlanır.



Şekil 78 — Dizkapağın kırılması - yastıktan mizabe -

Bacak Kırılması:

Arazları. — Bacanın alt kısmında iki kemik vardır. Bunların ya her ikisi birlikte kırılır veya bir tanesi kırılır. Her ikisi kırılmış olursa, kırıkların mutata olan arazları mevcuttur. Fakat bir tanesi kırılmış ise uzvun vaziyetinde bir mühim değişiklik olmayabilir. Topuk mafsalsının hemen üstünde olan bacak kemiği kırılmasının yanlışlıkla bükülme gibi tedavi edildiği vakidir.

Tedavi. — Ayağı iyice tutmalı ve bacağı mümkün mertebe tabii vaziyete sokmalı. İlk imdadcının yanındaki bir yardımcı aynı zamanda kırılan bacağı alttan ve kırılan yerin iki tarafından kuvvetlice tutarak yardım etmelidir. Usulü dairesinde hazırlanan mizabeye kırılan bacak yerleştirilir. Ayak ve parmaklar açıkta bırakılır. Gerek kalça ve gerekse bacağı kıravat sargılar konur.

Bacak kırılmasında iki mizabe konmalı. Biri üstte diz kapağı kemiğine kadar diğeri altta topuğa kadar (şekil 79) topuk hizasında yumuşak şeylerle iyice beslenmeli.

Eğer yardımcı bulunmazsa, kırılan bacak normal vaziyete sokulduktan sonra mizabeyi ve sargıları kendisi hazırlamalıdır.



Şekil 79 — Bacak kırılması - geniş yapılmış mizabe -



Şekil 80 — Bacak kırılması - yastıktan yapılmış mizabe -

Yasdık mizabe (şekil 80) bu gibi kırıklarda fevkalâde iyidir. Eğer yastık ele geçerse tahtalı mizabelere tercih olunur. Her iki nihayetinde katlanan ve yuvarlanan battaniyeler de aynı suretle kullanılabilir. Bacağa fazlaca mukavemet verilmek icap ediyorsa, yasdık ve battaniyelerin dış tarafına ince tahta veya kalın mukavva da konabilir. Eğer elde bu gibi şeyler yoksa her iki bacak arasına yumuşak şeyler koyarak, ayak, bacak, ve kalçaları yekdiğeriyle sıkıca bağlamalı.

Ayak ve Parmakların Ezilmesi ve Kırılması.

Sebeb ve arazları. — Ayak üzerine pek ağır cisimlerin düşmesi veya böyle şeylerin ayak üzerinden geçmesi ile olur. Kırıkların bütün arazi bulunur.

Tedavi. — Mümkün ise ayakkabı ve çorapları çıkarmalı, mümkün-değilse kesip atmalı.

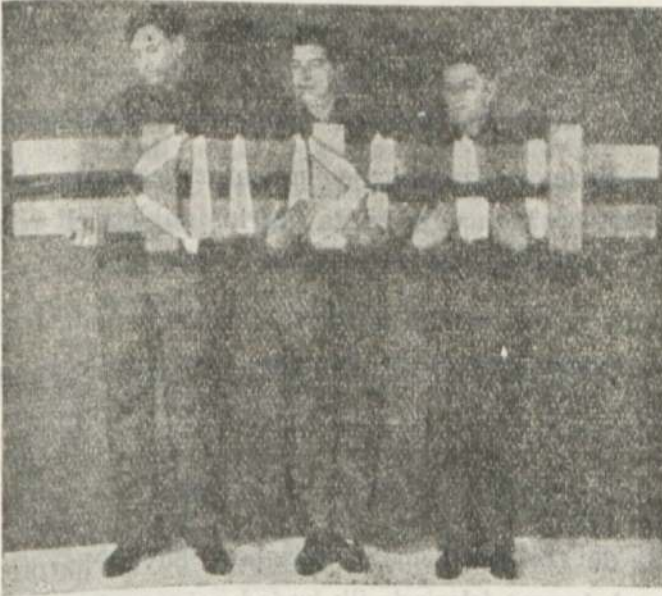
Kırılan ayak tabanına yumuşak şeylerle beslenmiş geniş bir tahta parçası konmalı ve topuktan parmak uçlarına kadar kapamalıdır. Burada kıravat sargı muvafıktır. Fakat böyle bir ayağı pek kuvvetli sarmalı.

Amudu Fıkarinin Kırılması:

Arazları. — Kazaya uğrayan, böyle bir kırıkta bacaklarını hareket ettiremez. Bacaklarda duyma hisleri de kaybolur. Şok, bu vakalarda çok şiddetlidir. Mamafih bu gibi vakalarda bir kısmında sadece bir bel ağrısından başka bir şey de olmayabilir.

Tedavi. — Amudu fıkarie kırılması çok mühim ve ciddi bir hâdisedir. Bir doktor gelmeden evvel hasta, hiç bir suretle hareket ettirilmez. Yalnız kazazede başka bir vaziyette bulunursa onu pek yavaş ve dikkatle arka üstü yatırma vaziyetine getirmeli, yarahnın bir yere kaldırılmak zarureti varsa geniş bir tahta kapı veya sert bir sedyeye konarak yapılır. Fakat bu halde taşıyıcılar çok olmalıdır. Çünkü vücut hiç kıpırdamıyacaktır. En iyisi sekiz kişinin taşımasıdır.

Hasta uzun bir yol veya maden ocakları gibi pasajları geçmek mecburiyetinde ise ve elde de materyal mevcut ise (şekil 81) de görüldüğü



Şekil 81 — Amudu fıkarinin kırılması

gibi çivilerle tutturulan bir çerçeve hazırlatılır, her uzun tahta yumuşak battaniyelerle beslenir. Yaralı bunun üzerine çok dikkatle konur ve (şekil 82) deki gibi iyice bağlanır.



Şekil 82 — Amudu fıkarcının kırılması

Harkafa Kemiğinin Kırılması:

Arazları. — Havsalanın kazaya uğrayıp kırılması en ziyade otomobil kazalarında görülür ve son yıllarda da epeyce çoğalmıştır.

Harkafanın kırılması da, çok ciddi ve mühim bir yaradır. Çünkü havsala içinde mühim uzuvlar ve damarlar vardır. Bunlardan bilhassa mesannenin zedelenmesi ehemmiyet kesbeder.

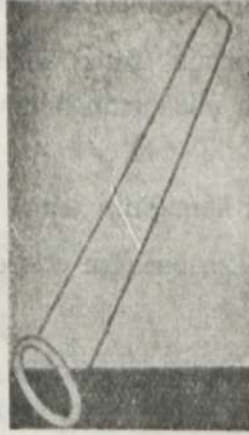
Havsala civarında pek şiddetli ağrı mevcuttur. Kırık varsa kalça üzerine basıldıkta şiddetli ağrılar yapar. Anın için ağrı varsa bu gibi taziyikli muayeneleri bırakmalı. Şok, bu vakalarda çok şiddetlidir.

Tedavi. — Kazaya uğrayanı hemen yatar vaziyette bir sert sedye üzerine veya sert bir kapı veya tahta üzerine nakletmeli ve nakilde başkaca bir zarar vermemeğe dikkat etmeli.

Hastanın diz ve topuklarını birbirine iyice bağlamalı, fakat hangi vaziyette rahat ediyorsa sormalı ve ona göre ona göre o vaziyette tesbit etmelidir.

(Tomas) ın Bacak Mizabesi

(Şekil 83) de görülen Tomasın mizabesi, büyük harpte, harp meydanlarında yaralı taşıma işlerinde ilk imdad noktasından pek çok hizmetler görmüştür.



Şekil 83 — Tomasın kırıklarda kullandığı cihaz

Bacaklardaki kırıklar için en münasib mizabe, hiç şüphesiz budur. Bir mahzuru var sa o da kaza yerlerinde çok kerre ele geçmemesidir. Kendi ilk imdat işlerini yapmakla mükellef olan guruplar, bu cihazı çok beğenecekler ve tatbikatını az zamanda kolaylıkla öğreneceklerdir.

Bu guruplar şunlardır: İmdadı sıhhi heyetleri, şehir ve itfaiye ve polisin ambülans takımları, gönüllü itfaiye, şoseler üzerindeki zabıta, sanayi ve fabrikalar ve şosalarda bulunan ilk imdad istasyonları.

Bu cihazın kullanılması bu guruplarda çalışanlara öğretilmek icap eder. Umumî ilk imdadı sıhhi sınıflarına da gösterilmesi muvafık olsa gerektir. Bu cihazın fiyatı da mutedildir ve hangi bir alâti cerrahiye mağazasında tedarik olunabilir. Cihazın gerek hastaneler ve gerekse hususî müesseselerde tatbikındaki beceriksizlik yüzünden terkedilerek mutad mizabe usullarına rücu hiç de doğru olamaz.



Şekil 84 — Yarım halkalı Tomas cihazı

Kullanılması. — Tomas'ın mizabesi şuralarda kullanılır:

(a) Bütün kalça kemiklerinin (faliz) kırıklarında, eğer kırık ile beraber vasi sahada yara varsa mizabenin halkası tazyik edip ağrı vereceğinden dolayı kullanılmaz.

(b) Diz kapağı ve bacak kemiğinin (sak) her türlü kırıklarında.

(c) Gerek kalça ve gerekse bacağın etlere isabet eden vasi yaralarında, lüzumlu maddeler:

1. (Şekil 83) de görülen tomas cihazı, sağ ve sol bacak için de kullanılabilir. Eğer ele geçerse (şekil 84) deki yarım halkalı cihaz daha mürettehtir. Yarım halka menteselidir. Bu cihetle sağ ve sol taraf için de kullanılabilir.

2. Kiravat gibi katlanmış altı tane 3 köşe sargı.

3. (8 - 10) santim eninde muslin veya gaz bezinden yumaklar.

4. (20) santimetre uzunluğunda bir değnek, sargıları pekleştirmeye ve icabında ayağı çekmeğe yarar.

Tatbik tarzı. — İki adam ister. Bunların bir kaç kerre bu usulün tatbikini görmüş olmaları ve kendileri de yapmış bulunmaları lâzımdır. Bu adamlardan 1 ve 2 numara diye bahsedeceğiz.

Evvelâ şok'a galebe çalmak için, kazaya uğrayanı örtmeli (Bittabi yaralı bacak, hafif bir battaniye ile örtülür.)

Ayakkabı üstünde olsun veya olmasın 1 numaralı adam (şekil 85) de görüldüğü üzere yaralının ayağını iki eliyle kuvvetlice tutacaktır. Ayak bacağa göre zaviyei kaime şeklinde bulunmalı ve ayak parmakları yukarı müteveccih bulunmalı. Bir numaralı adam ayağı yavaşça çekerek ve dikkatle (şekil 85) de görülen vaziyete getirir. Bırakmak için yeni bir emri alıncaya kadar böyle tutmağa devam etmeli.

2 numaralı adam cihazın halkasını ayaktan geçirir. Kısa kenarı iç tarafta olmalıdır. Bir numaralı adam halka ayaktan geçerken ellerini sırasıyla kaldırır ve tekrar ayağa koyar. Bu anda ayağın vaziyetinin değişmemesine dikkat edilecektir.



Şekil 85 — Tomas cihazının tatbiki

Şimdi cihaz yukarıya doğru itilir ve halkanın kalçaya rahatça yerleştiği anlaşılır. Uzun çubuklar kalçanın her iki tarafının ortasına isabet etmelidir.



Şekil 86 — Tomas cihazının tatbiki

Cihazın olt ucu, ayağı çekmekte olan bir numaralı adamın üzerine istinad ediyor (şekil 86).

Topuğu, 3 köşeli bir sargı ile hafifce sarmalı ve kıravat gibi kathyarak bacağın topuğa yakın yerine bağlamalı, şimdi 6,5 santim eninde ve 21 metre uzunluğunda bir sargı almalı ve iki kat yapmalı, topuğun biraz üstüne bir ucunu bağlamalı, dört köşe bir düğümle ve bir nihayeti uzunca bırakarak sarmalı.

İşte serbest bırakılan bu uzun uçlar, cihazın ucuna bağlanacaktır.

Bunların hepsini de bir dört köşe düğüm ile sarmalı, (şekil 87) de görüldüğü üzere, eldeki değnek tahtayı bu bağlar arasına koymalı ve iyice, sıkıca çekmeli, şimdi bu tahta parçasını kaymaması için tekrar etrafı sarılmalıdır.

Bundan sonra cihaza giren bacağın altından ve cihaz ile bacak arasından 4 - 5 tane kıravat sargı koymalı, bunların uçları dışarda kalacaktır. (şekil 89) da bunun nasıl yapılacağı görülür. Şimdi bu sargılar bacağın üst tarafında iyice düğümlenecektir. Bunlar sayesinde kırık bacak, nakil esnasında her hangi bir kayma veya sarsıntıya maruz kalmaz ve



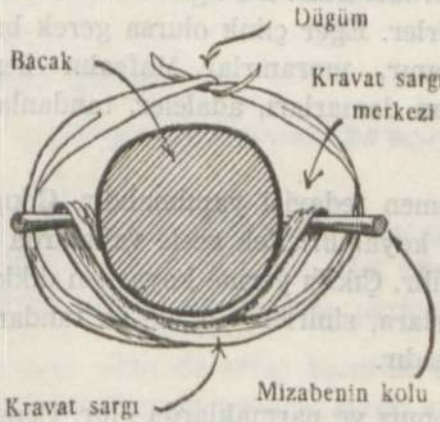
Şekil 87 — Tomas cihazının tatbiki

tamamen tesbit edilmiş olur. Kenardaki çubuklar şekilde görüldüğü veçhile bacağın ortasının aşağısında kalmalı. Şimdi bir numaralı adam çekmeyi bırakır.



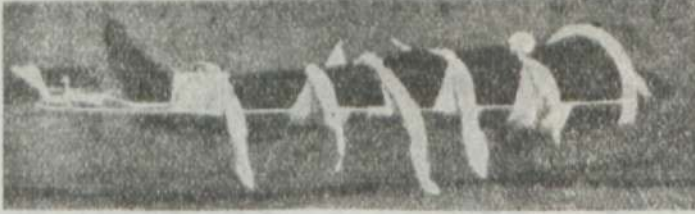
Şekil 88 — Tomas cihazının tatbiki

Cihazın bir ucu (şekil 90) da görülen bir bloka istinad eder. Eğer (yarım halka) lı cihaz kullanılıyorsa tatbik usulü bunun aynidir. Yalnız cihaz, ayaktan geçirilmez, bacağın altından geçirilir ve kayışlar, kalça



Şekil 89 — Kravat sargının bacak etrafına nasıl sarıldığını gösteren mustaraz makta

kemiğinin ön tarafına bağlanır. Muhtelit kırıklarda da bu tarzı tatbik aynıdır, yara % 3,5 tentürdiyod ile sürülmeli ve üzerinde steril bir pansuman yapılmalı ve sonra da bu cihaz konulmalıdır.



Şekil 90 — Tomas cihazının tatbiki

Eğer cihazın halkası, kalçadan çok geniş ise, kalçanın ön taraf ile halka arasına, lüzumu kadar yumuşak şeyler konulur ve halkanın kalça etrafına iyice tetabuku temin edilir.

Bu vakalarda görülen çok da mutad usullerle tedavi olunur.

Çıkıklar

Bir kemik mafsaldaki yerinden çıkarsa buna «çıkık» diyoruz.

Mafsallar, inhinaya kabiliyetli keselerle muhattır ve kuvvetli şeritler ile yekdiğerine merbutturlar. Bu ligamanlar bir kemikten diğeriye giderek onları birleştirirler. Eğer çıkık olursa gerek bu keseler ve gerekse şeritler az çok hırpalanır, yıpranırlar. Mafsalın kemik sathı kırılır ve mafsal civarındaki kan damarları, adaleler, tandanlar ve sinirler de ezilir, parçalanırlar.

Çıkık oldumu hemen tedavisi yapılmalıdır. Çıkığı, yerine ancak bir doktor veya operatör koyabilir. Pek acele vakalarda ihtimalki bir ilk imdadıcı da bu işi yapabilir. Çıkığı yerine koyarken dikkat edilecek şey mafsal civarındaki damarlara, sinirlere adale ve tandanlara her hangi bir harabiyet yapılmamasıdır.

Çıkıkların çoğu omuz ve parmaklarda olur. Çenede, dirsekte, diz kapağı ve kalçada çıkık azdır.

Sebepleri. — Mafsalda büyük bir zarha veya mafsâl üzerine düşmek çıkıkların en birinci sebebidir. Bazan da şiddetli adalı hareketlerle çıkık olduğu da vakidir.

Arazları. — Çok defa gayet şiddetli ağrır.

Mafsâln tabii şekli hemen değişir. Hatta el ile mafsâln çıkan yerleri kolaylıkla hissölunabilir.

Aşikâr şişlik. — Bu, hemen olur.

Ekseriya şiddetli şok.

Mafsâl tamamen hareketsiz kahr.

Umumî tedavi. — İncinen yer, mümkün olduğu kadar istirahatete terk edilmeli, ağrıyı dindirmek üzere mafsâl nahiyesine soğuk kompresler koymalı, bu damarları tekallüse davet ederek şişmenin de önüne geçebilir. Eğer şok varsa, sıcak kompresler tatbik edilmeli ve şok da tedavi olunmalı.

Kalçanın çıkması hepsinden daha ehemmiyetlidir. Eğer nakil mecburiyeti varsa diz altına katlanmış battaniye, yasdık gibi şeyler konmalı. Dirsek veya omuz çıkıklarında boyundan geçme bir kol askısı yapmak lâzımdır. Dikkat olunacak nokta çıkık uzuvları kuvvetli çekmemek ve ancak şöyle bir asmaktır.

Küçük Çıkıkların Tedavisi. — Evvelce söylediğimiz gibi çıkıkları ancak bir doktor yerine koyabilir. Mamafih daha az ehemmiyetli bazı çıkıkları ilk imdadçılıkda iyi mümarese görenler de yerlerine koyabilirler. İşte şunlardır:

(A) Alt Çene Çıkığı:

Arazları. — Alt çene çıkmış ise ağız açık kahr ve şahıs ağzını kapayamaz.

Tedavi. — Hastayı bir iskemleye oturtmalı ve ilk imdadçı karşısına geçmeli ve ayakta durmalı. Hastanın ağzı içine ve arka dişleri üzerine bir kaç sargı veya bez parçası koymalı ve parmaklarını çene altında tutmalı.

Şimdi hastanın arka dişlerine basarak çeneyi yavaşça aşağı ve arkaya itmeli. Bir taraftan da çene altındaki parmaklar ile yardım etmeli. Bu manevrayı yaparken dikkat edilecek cihet parmakların çene kemiği

ile dişler arasında kalıp sıkışmaması ve ısırılmamasıdır. Çıkık, yerine konduktan sonra (şekil 40) dört uçlu sargılardan koymalı.

(B) El veya Ayak Parmaklarının Çıkığı:

Çıkan parmağı birer tarafından bire el ile kuvvetlice tutmalı. Parmanın ucunu yavaşça ve hattımüstakim üzere çekmeli, tâ ki çıkan kemik yerine gelsin. Eğer çıkık, yerine ikinci bir hamlede girmezse doktor getirmek lâzımdır.

Baş parmanın ikinci mafsalındaki çıkıklara ilk imdatlar el sürmemeli, bunu ancak bir doktor yerine koyabilir.

Mafsal vaknında açık bir yara da varsa çıkık yerine konamaz. Yara pansuman yaparak hastayı bir doktora göndermeli.

Burkulmalar

Ara sıra görülen vakalar da mafsallara isabet eden burkulmalardır. Bunlara «muvakkat çıkık» denilse doğru olur. Çünkü mafsaldaki kemikler yerinden çıkmışlar, fakat tekrar hemen yerine oturmuşlardır. Burkulmalar en çok bilek ve topuk mafsallarında olur.

Burkulma, şiddetli tökesleme ve sarsıntılarla husule gelir. Adalelerin şiddetli takallüsleri, düşme, hoplama gibi sebeplerle olur Çıkıklarda olduğu gibi mafsal yakınındaki dokumalar da hasara uğrarlar.

Arazları. (1) Kaza zamanında mafsalda ağrı.

(2) Mafsal üzeri hemen şişer.

(3) Mafsal harekete getirildimi ağrı ziyadeleşir.

(4) Solma, hemen gözükmeyen fakat haftalarca devam eder.

Burkulma ile çıkık ayırması çok güç bir şey değildir. Fakat burkulma ile de mafsaldaki kemiklerde kırık olup olmadığı güç anlaşılır. Ekseriya bu ikisi de beraber olur. Şüpheli hallerde tamamen bir kırık tedavisi yapılabilir.

Tedavi. — Burkulmalar muhtelif şekillerde olur. Öyle hafifleri olur ki kazazede ancak bir kaç dakika için aksar, topallar. Fakat öyle şiddetlileri de vardır ki ligamanlar kapmıştır. Tamamen tedavisi için haftalar ister.

Umumiyetle ilk imdat tedavisi:

1. Burkulan uzvu kaldırmalı. Eğer bilek ise boyna bir askı ile, topukta ise bacağın altına yastık, battaniye gibi şeyler koyarak hastayı arka üstü yatırmalı.

2. Soğuk ve sıcak şeyler koymalı.

Bu gibi şeylerde soğuk tatbikat daha münasiptir. Fakat şok varsa sıcak şeyler tatbik etmeli, çok genç ve çok ihtiyarlarda şok olması daha muhtemeldir. Bu sebeple bunlara daima sıcak tatbikat yapılmalı. Ya sulara batırılmış kompresler veya buz keseleri, sıcak su keseleri veya burkulan uzvu akar çeşme suyuna tutmak... bunları doktor gelip görünceye kadar yapmalı.

3. Burkulma şiddetli ise, doktor gelinceye kadar hastaya el sürmemeli. Bazan birisi, yalnız giderken topuğu burkulur. Yanında yardım edecek kimse yoktur. İlk imdad için epey bir müddet yürümek icap eder. Bu gibi hallerde (şekil 36) da gösterilen topuk sargısı tatbik etmek çok iyidir. Sargı iskarpin üzerine sarılır. Potin varsa biraz gevşetilmelidir.

İncinme

Şiddetli takallüslerde adale ve Tandanlar ekseriya incinirler. İncinmeler basit olduğu gibi, adale liflerinden bir kaçının kopması da vakidir.

Sebepleri. — Münasebetsiz vaziyetlerde ağır yük kaldırmak ve bir yere uzanmak incinmenin başlıca sebepleridir ve bilhassa arkada bel adaleleri incinir. Bir çok kumpanyalar işçilere ne suretle yük kaldırmalarını öğretmekle bu gibi kazaların önünü almışlardır. Meselâ bu gibi hallerde daha ziyade kuvvetli olan bacak ve kalça adalelerini kullanmak lâzımdır. Bel adaleleri o kadar kuvvetli değildirler. Çok ağır eşya kaldırma, yükleme ve çabuk çevrilmeler de incinme sebebidir.

Arazları. — (1) Kaza vukuunda ağrı.

2 — Sertlik ve uzvun hareketinde şiddetli ağrı, bilhassa kazadan sonra bir kaç saat içinde bu ağrılar çoktur.

Tedavi. — İncinen adaleleri istirahat koymalı, hastayı nasıl rahat ediyorsa sormalı öyle yatırmalı.

Ağrıya karşı sıcak tatbikat yapmalı, bir takım merhemler, ruhlar sürmek faidesizdir. Fakat incinen uzvu hafif masajlar yaparak devranı tenbih etmek, ağrının geçmesine yardım eder. Uzvu daima yukarı doğru ovmalı ki siyah kan damarlarına kan gitmesi kolaylaşsın. Gün geçtikçe masaj daha şiddetle yapılabilir. Bu suretle sertleşmiş adaleler yumuşamağa başlarlar.

Ezilmeler

Vücudun her hangi bir tarafı ağır şeylerle ezildimi, cild altındaki damarlar kopar, yırtılırlar. Bunlardan kopan kan deri altına toplanır, orası şişer, solar, nihayet «kedme» denilen manzara husule gelir.

Arazları. — Bermutat cildde yırtılma yoktur. Ağrı, şiş ve solukluk vardır.

Tedavi. — Bunlar hiç bir tedavi istem ez.

Ya buz tatbiki veya soğuk sulu bezler ile pansuman derakap yapılırsa renk atmasının, şişmesinin ve ağrının önüne geçilebilir.

Eğer cil de yaralanmış ise, her hangi bir açık yara gibi tedavi olunmalıdır.

Kızılay Haberleri

C. H. P. Ankara Vilâyet İdare Heyeti âzasından Rauf Baykan tarafından günün meseleleri hakkında hazırlanan konferanslardan:

Yurddaş,

Bugün garp devletleri arasındaki harbin dokuzuncu ayında bulunuyoruz. Bu harp son bir ay zarfında en son şiddetini buldu. Günden güne alevleri daha fazla etrafa yayılan bu yangının sebepsiz yere memleketimize de sıçramaması için Hükûmetimiz her zamankinden daha uyanık bulunuyor. Millî politikamızın bütün icaplarına tam bir surette uymayı güdüyor. Bizim millî politikamızın ne olduğunu hepiniz bilirsiniz, arkadaşlar. Bizim millî politikamız, millî hareketle başhyan İstiklâl savaşı-mızın başında, Millî Misak ismi altında bütün milletçe Ebedî Şefimiz Atatürk'le birlikte içtiğimiz and ve yaptığımız yemindir. Biz bu yeminle ana yurdumuzu tam istiklâlile her türlü tehlike ve tecavüzlerden korumak için bütün varlığımızla savaşmak üzere sözleştik. Türk milleti bu sözünü de bütün diğerleri gibi tam olarak erkekçe yerine getirdi.

Arkadaşlarım; bugün bütün dünyada milletler birbirini yerken bu güzel topraklarımızın üstünde bu sayede biz tam mânasile hür ve rahat yaşıyoruz. İşte aziz arkadaşlarım; biz yurudumuz içindeki bu rahatı ve bu huzuru ancak ve ancak birbirimize karşı olan sevgiden, Hükûmetimizin başında bulunan büyüklerimize ve onların verdikleri kararlara olan imanımızdan doğan millî birliğe borçluyuz.

Biz, arkadaşlar tarihte yarattığımız bütün harikaları hep bu millî birlik sayesinde meydana getirdik. Türk milletini bütün dünya milletlerinden üstün bulunduran büyük kuvvet işte bu millî birliktir.

Biz Çanakkale harplerini ve millî savaş sonundaki zaferi hep bu birlik ve bu birlikte ndoğan imanla kazandık. İşte bunun içindir ki Türk milletinin vatanseverliği, Türk milletinin cesareti, Türk milletinin kahramanlığı bütün dünya milletlerine örnek olarak gösterilmektedir. Evet bir milleti yenilmez yapan işte bu millî birlik ve bu millî birliğin beslediği iman yani kendine inanmaktır.

Avrupanın garbında devam eden harp henüz sonlarına gelmemiştir. Kim bilir belki de daha çok uzun sürer. Bu harbin yarattığı siyasî, iktisadî, malî ve hattâ içtimai buhranlardan hiç şüphesiz memleketimiz de az veya çok müteessir olacaktır. Fakat biz Türkler iyi bilmeliyiz ki Hükûmetimiz yurdumuzun selâmetini temin edecek en doğru ve en emin siyaseti takip edecektir. Esasen değil mi bizler bütün Türk milleti Büyük Millet Meclisimiz ağzile Hükûmetimize ve onun güttüğü siyasete inandığımızı ve bu siyasetin de memleket için en doğru ve faydalı siyaset olduğunu kabul ve ilân ettik. Bütün milletimizin tam itimadına sahip bulunan Hükûmetimizin bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da aynı kuvvet ve aynı isabetle milletimizin menfaatlerini koruyacağına da eminiz ve bunun için de çok rahatız. Çünkü, iyi biliyoruz ki başlarında Milli Şefimiz İsmet İnönü olmak üzere bugün Hükûmetimizi ellerinde bulunduran büyüklerimiz İstiklâl savaşında da iş başında bulunuyorlardı. Binaenaleyh onlar hepimizden iyi ve hepimizden doğru olara kvatanımızın selâmeti için lâzım olanı düşünür, görür ve yapabiliriz.

Arkadaşlar, böyle buhranlı ve üzüntülü anlarda dünyanın her tarafında olduğu gibi bir takım bozguncular bizim memlekette de az veya çok tesir yaparak Türkiyemizin huzur ve rahatını kaçırmaya ve aramızdaki birliği bir takım yalan sözlerle bozmağa çalışabilir, bir takım ecnebler veya bunların yordakçısı satılmışlar toplantı yerlerinde sureti haktan görünerek sinsi sinsi propagandalar yaparlar. İşte bu sütün bozukların adına bugünkü tâbirile Beşinci Kol diyorlar. Bunlardan kiminin Hükûmetçe tutulan siyasetin yanlış olduğunu fısıldadığını itişirsiniz. Kimi iyi çalışılmadığını, şimdiye kadar alınmış olan tedbirlerin zayıf olduğunu söyler. Kimi de Türkün kuvvetinin azlığını ileri sürer. Bunlar hep bizim nefsimize olan kuvvetli inancımızı sarmak, eşi bulunmaz milli birliğimizi zedelemek, parçalamak için söylenmiş uydurma ve yalan sözlerdir. Bunu söyliyenerler esasen kendileri de buna inanmazlar, fakat yine söylerler. Çünkü onların vazifeleri bu yalanları söylemektir. Bu gibi tezvirat ekseriyetle çok ustalıkla bir lisanla bazı ecnebi radyo istasyonları vasıtasile de yapılmaktadır. Bizler bu gibi aksi propaganda sözlerini duyar, işitiriz; fakat bunların hiç birine inanmayız, hattâ bir çoklarına da güleriz. Türkün daima doğruyu, iyiyi ve faydalıyı seçmek ve bulmakta güçlük çekmiyen kuvvetli duygusu bu yalanların altında nasıl bir maksad gizli bulunduğunu derhal sezer. Fakat bence bu kâfi değil arkadaşlar. Bu gibi hallerde bizlere vazife daha doğrusu vatan borcu, bir taraftan böyle

menfî ve bozguncu propaganda yapanları derhal ya Partimiz kanalından ve yahut da doğrudan doğruya en yakın salâhiyettar Hükûmet memurlarına haber vermek diğer taraftan da milletimiz ve memleketimizin menfaatleri aleyhinde konuşan radyoları hemen kapamak veya hiç dinlememektir. Açık söylüyorum arkadaşlar Berlin ve Roma radyolarının neşriyatı benim millî gururuma dukunduğu için ben bunları hiç dinlemiyorum. Hülâsa arkadaşlar bozguncuların sinsi propagandalarına hiç kulak vermiyerek tarlalarımızda, dükkânlarımızda, yani hepimiz işlerimizin başında istikbalden emin olarak çalışalım. Ve hiç bir vakit gelecekte ürk-miyelim. Türk milleti tarihinin nice zor anlarında nice büyük hamlelerle ne kadar büyük ve fevkalâde işler başarmıştır. Hususile başarılacak bu işler vatan müdafaası olursa.... En âciz ve en zayıf zannolunan Türk çocuğu bile bir aslan kesilir. Biz hiç bir millettten bir şey istemiyoruz. Hiç bir vakit mütecaviz değiliz. Fakat hiç bir milletin de tecavüzüne boyun eğmeyiz. Buna milletçe her zamankinden daha fazla hazırız. Türkün vatani için nasıl döğüşebileceğini bize düşman olacaklar pek iyi bilirler. İşte bunun için arkadaşlar, geleceğin bizim için en hayırlı olacağından emin olarak milletimizin ve Hükûmetimizin kuvvet ve uyanıklığına tam bir imanla her zaman olduğu gibi rahat ve sükûnla daima işlerimizin başında memleketimizin selâmet ve hayrına çalışmakta devam edelim ve çalışalım.

Ankara Kızılay Merkezi İkinci Reisi Rauf Baykan tarafından Ankara'da 1940 senei Kızılay Haftasının açılışı münasebetile Radyoda yapılan konuşma.

Rauf BAYKAN

Sayın yurddaşlarım, aziz Ankaralıları;

Ankara'mızda Kızılay Haftası yarın başlayacak. Her sene olduğu gibi Ankara'lı hemşerilerimiz yarından itibaren Kızılay Kurumumuza karşı besledikleri dostluk hislerini izhar ve Kurumumuza karşı her vesile ile ibzalden çekinmedikleri yardımlarını en geniş ölçülerde yapabilmek fırsatına kavuşacaklardır. Çünkü bu hafta içinde hepimiz yekdiğerimizle ya-

KIZILAY MECMUASI

rışırcasına geniş bir faaliyetle Kızılaya arzı hizmet eder, ona faydalı olmağa çalışır, ona yeni dostlar bulur, ona yeniden âzalar yazarız.

Kızılay Kurumumuz, bu sene Ankara'nın yüksek tahsil gençliğinden de b u hafta içinde kendisine yardım etmesini istedi. Kurumumuzun bu teklifini derin bir samimiyetle karşılayıp kabul eden gençlerimiz yarından itibaren Kızılayımıza âza yazmak üzere evlerinizin kapısını çalarak size müracaat edeceklerdir. Yarından itibaren Ankara'mızın bu güler yüzlü hamiyetli gençlerle karşılaşacaksınız; Onlar Türk'e hâs olan temkin ve vekarla sizden Kızılay için maddî ve manevî yardım isteyecekler sizi Kızılaya âza yazılmağa davet edeceklerdir. Onların sizden Kızılay için isteyeceklerini onlardan esirgemeyiniz. Onlara düşünmeden veriniz, onlara samimiyetle kolaylık gösteriniz, onlara cömert yardımlarda bulununuz, ve unutmayınız ki bu gençler içlerinde kaynayan yüksek heyecanla Kızılay tarafından kendilerinden istenilen bu hizmeti candan gelen büyük bir feragat ve fedakârlıkla karşılamış, Kızılayın kendilerinden istemiş olduğu bu vatan borcunu tehalükle kabul ederek faaliyete geçmişlerdir.

Onların bugün Kızılay için yapmağı kabul etmiş oldukları bu hizmet; yarın memlekette millet için ve millet uğrunda ibzal etmekten çekinmiyecekleri hizmetlerin bir başlangıcı, bir hazırlığıdır.

Ankara'mızın yüksek tahsil gençliğinin Kızılayımıza arzetmiş olduğu bu hizmetten dolayı huzurunuzda tebrik etmeyi bir borç bilirim.

Bu sene de Kızılay haftamızı açarken her sene olduğu gibi mürüvetli Ankara'lı hemşerilerimizin maddî ve manevî yardımlarile Başşehrimizde Kurumumuzun geçen bir yıl içinde Kızılay elile memleket için nasıl faydalı işler görebilmiş ve yurddaşlarımıza hangi vasıtalarla, ne gibi yardımlar yapabilmiş olduğu hakkında size bir kaç kelime ve bir kaç rakamla kısaca izahat vermek istiyorum:

Ankara Kızılay Kurumumuzun 1 temmuz 1939 tarihinden 30 haziran 1940 tarihine kadar olan bir senelik irat bütçesi 13796 lira ve 90 kuruştur, Kızılay Kurumumuz bu bir sene zarfında bu irad mikdarının 13215 lirasını tahakkuk ettirerek tahsil etmiş ve buna mukabil de 12623 lira ve yirmi üç kuruş sarfiyatta bulunmuştur. Bu sarfiyatın 6373 lira 68 kuruşunu içtimaf yardımlar için yapmış ve 3170 lirasını da Umumi erkeze göndermiştir. Elde ettiğimiz hasılatı yalnız ve ancak 2715 lirasının da âza yardımlarından tahassül etmiş bulunduğunu bilhassa tebarüz ettirmek

isterim. İçinde yaşayan insanların umumî ve bilhassa malî durumları memleketin diğer şehirlerinde yaşayan vatandaşlarımızinkilere nazaran çok daha iyi bir çehre gösteren Ankaramız gibi bir başşehirin Kızılay Kurumu için on üç bin liralık bu bütçe çok denilebilecek derecede azdır. Hususile âza aidatı ve teberrüü yalnız 2715 lira!.... Bu mikdar Ankaramızda hiç değilse on misli fazla olmamalı mıydı?

Radyoları karşısında beni dinliyen hamiyetli yurddaşlarımın bu rakamların bu kadar az olduklarını işittikleri şu anda «ne için bu kadar az» der gibi soruşturan nazarlarla yekdiğerinin yüzlerine baktıklarını görür gibi oluyorum.

Evet, ne için bu kadar az?....

Bu dört kelimelik sual hafızamızda ulu milletimizin emsalsiz tarihini bütün mefahiri ve bütün büyüklükleriyle canlandırıyor; Türkün bütün an'anelerini birden kaynaşır görüyorum.

Türkün cömertlik ve civanmertliği, Türkün mürüvveti, Türkün hamiyeti, Türkün şefkati, Türkün merhameti, Türkün misafirperverliği, bütün vakıfları, bütün kervansarayları, bütün şifa yurdları, bütün yetimhaneleri, bütün aşevleri, sebilleri ve çeşmelerile gözlerimin önünde beliriyor.

Ecdadımdan yüz binlercesinin memleketin sınırlarını korumak için er meydanlarında savaşıırken düşmanlarını yaktıktan sonra yanına diz çökerek onun yarasından sızan kanı dindirmeye çalıştığını görüyorum. Damarlarında o yiğitlerin asil kanını taşıyan bizler de onların izinde yürüyerek onların yaptığını yapamaz mıyız? Yapmaya çalışamaz mıyız?

Sayın yurddaşlarım; Türkün şefkat, fazilet, cömertlik ve civanmertlik hislerinin yaratmış olduğu ve ancak bu hislerden gıdalanırsa yaşayabilen Kızılay Kurumumuz için sizden her zaman sevgi ve yakınlık bekliyoruz. Bizi daima irşatlarınızla tenvir, bizi daima yardımlarınızla takviye ediniz. Memleketimizde içtimai yardımın bir timsali olan Kızılay Kurumumuza yardım etmek, ona faydalı olmağa çalışmak yurdunu seven her Türkün en asil vazifesi ve en ileri bir borcudur. Kızılay için yapacağınız en ufak bir hizmetten sonra emin olunuz insanlığımızın bir parça daha yükselmiş olduğunu hissedersiniz.

Kızılay bütün Türklerin, bizim, şefkat ve yardım elimizdir. Biz onu ne kadar sever ve ona ne kadar faydalı olursak, o da; bizim namımıza

sulhte ve harpte memleketin hayır ve yardım işleriyle o derecede geniş ölçülerde alâkadar olabilir. Bizlerin her birimizin ayrı ayrı yapamayacağımız bir çok yardımlar ve bir çok hayır işleri vardır ki ona aidat, veya teberrü namlarıyla vereceğimiz ufak paralarla o; bizim namımıza onları kolaylıkla başarabilir, ve hiç şüphesiz onun daima şuurlu ve daima programlı olarak yapacağı yardımlar her zaman dah isabetli, her zaman dha faydılı ve her zaman dha müsmir olur.

Tbii âfetler ve içtimai felâketler karşısında bizlerin ayrı ayrı ferdler olarak bir şey yapmağa muktedir olamayacağımız bir çok zamanlar felâketlerin ve yoksullukların hırçın saldırılarına karşısında çırpınan zavallıların yardımlarına o; koşar. Aciz ve perişan yurd çocuklarını daima ilk o kucaklar, sarar, doyurur ve iyi eder. Ne kadar varlıklı olursak olalım hiç birimizin kudreti onun teşkilâtının başarabileceği güzel işleri başaramaz.

Ürk vilâyetlerinin son yer sarsıntısında sıfır altı yirmi sekiz derece soğuklarda felâketzedeler; onun çadırları içinde barındılar, onun hastahanelerinde şifa buldular, onun kaydattığı kazanlardan sıcak çorba içtiler, onun dağıttığı elbiseleri giydiler ve ısındılar.

Bizler o müthiş felâketin karşısında helecanlarla çırpınırken o; ilk anda derhal âfet mahalline koştu ve teşkilâtlı çalışmaları ve bilgili hareketleriyle felâketzedelerin acılarını dindirmeğe uğraştı.

İşte bunun için sayın yurddaşlarım, çok sevilmeye lâyık olan Kızılay Kurumumuza her zaman daha samimi hislerle bağlılık gösterelim. Onu daha çok sevelim ve bilhassa daha çok sevdirmeye çalışalım.

Kızılaya âza olmak için, büyük fedakârlıklar yapmağa veya zahmetler ve külfetler ihtiyarına lüzum yoktur. Kızılaya âza olmak için günde on para bir tarafa koymak ve her sene birikecek bu parayı en yakın Kızılay Merkezine teslim ederek makbuzunu almak kâfidir. Ankaramızda Kızılay'a senede bir lira verebilecek kudrette yirmi beş bin vatandaş yok mudur? Bütün yurdda Kızılaya günde on paradan senede bir lira verebilecek üç, dört milyon hamiyetli Türk bulunamaz mı?

Bana öyle geliyor ki, üç milyon yurddaş senede birer lira vermek suretile Kızılaya âza olur ve yardımda bulunursa ve Kızılay da bu parayı sosyal yardım işlerinde kullanırsa Türk vatanında pek az zamanda aç ve yardıma muhtaç hiç kimse kalmaz.

Güzel yurdumuzun bir kat daha şenlenmesini ve vatanda refahın biraz daha genişlemesini istiyorsak muhakkak kazançlarımızdan birer parça ayırarak bizlerden daha az varlıklı olan kimsesiz, zavallı, bedbaht yurddaşlarımızın yardımlarına koşan Kızılay gibi hayır cemiyetlerine vermeliyiz. Evlerinizde, çoluk çocuklarınızla güle oynaya yaşadığınız mesut dakikalarda vatanın köşe ve bucaklarında yoksulluklarla baş başa inleyen Türk çocukları, Türk anaları, Türk aileleri bulunduğunu düşününüz ve bunların yardımına koşan Kızılay'ımıza siz de yardım ediniz. Yapabileceğiniz yardımlar ne olursa olsun, ve ne miktar olursa olsun hiç tereddüt etmeyiniz, yapınız, çünkü, Kızılay sizin mürüvvetinizi hiç bir vakit ölçüye vurmayacaktır. O kendisi için yapacağınız hizmetin, kendisi için göstereceğiniz cömertliğin sükranlarla yalnız medyunu kalacaktır. Onun kendisine yapılacak herhangi bir hizmeti azımsaması itiyadı değildir.

Sayın dinleyicilerim; konuşmama nihayet verirken müsaade ediniz de size Ankara Kızılay teşkilâtımızın himayesindeki Şefkat Yurdumuzdan da kısaca bahsedeyim:

Bundan evvelki senelerdeki konuşmalarımda da size faaliyetinden bahsettiğim Şefkat Yurdumuz altı senedenberi sosyal yardım sahasındaki kıymetli hizmetlerine daima artan bir hızla devam ediyor. Yurdumuz; bu sene de müesses bulunduğu muhitte bir çok kimsesiz talebe ve muhtaç şahıs ve ailelere bir çok yardımlar yapmağa muvaffak olmuştur.

1 Temmuz 939 tarihinden 30 haziran 940 tarihine kadar geçen bir sene zarfında Yurdumuz muhtelif kaynaklardan 7064 lira ve altmış sekiz kuruş varidat temin etmiş ve yine bu müddet zarfında muhtelif şekillerde yaptığı yardımlar için de 6378 lira elli dört kuruş masraf yapmıştır. Şefkat Yurdumuzun bu gelir ve bu masrafı sözlerime başlarken Kızılay Kurumumuzun size izah etmeye çalıştığım varidat ve masarifinden ayrıdır. Şefkat Yurdumuz sarfettiği bu 6378 lira ile bakınız neler yapmağa çalışmış ve ne hayırlı işler görmüştür. Şefkat Yurdunda 12 ay zarfında vasatı olarak adima 40 talebe barınmıştır. Bu kırk talebenin yiyip içmeleri, kitap, kalem gibi bütün mektep levazımı, bütün elbise ve çamaşırları bütün ayakkabı vesair ihtiyaçları hattâ çok muhtaç olanlarının harçlıkları bile yurdumuz tarafından temin edilmiştir.

Bu kırk talebeden ayrıca bir sene zarfında hariçten Yurdumuza müracaat eden fakir talebe ve fakir ailelere de 10370 porsiyon yemek yedirilmiştir. Bunlardan maada Yurdumuz 939 birincikânunun birinden iti-

baren Ankaranın Kız lisesinde 40, erkek lisesinde 55, birinci orta okulda 76, ikinci orta okulda 67, dördüncü orta okulunda 105 olmak üzere ceman 341 fakir orta tahsil talebesine her gün 250 gram ekmek ve bir kap sıcak yemek vermiştir. Bu suretle Yurdumuzun Aşevinden bir sene zarfında tam 74600 porsiyon yemek ve 15330 kilo da ekmek tevzi edilmiş bulunmaktadır. Elimizdeki istatistiklere nazaran vasatî hesaplarla Şefkat Yurdumuz bir sene zarfında bu suretle her gün iki yüz beş muhtaca 250 gram ekmekle birlikte bir kap yemek dağıtmağa muvaffak olmuş bulunmaktadır.

Nazım Bey mahallesinin fakirleri ve kimsesizleri çok olan bir köşesinde tamamen fahrî olarak çalışan mütevazı ve hamiyetli Ankaralı hemşerilerinizin idare ettiği bu Yurd'a gidiniz, görünüz, ve eğer onu yardımlarınıza lâıyk bulursanız ona yardım elinizi uzatınız.. Çünkü o da sizin olan Kızılay'ın yaratmış olduğu bir sosyal yardım müessesesi, bir hayır kaynağıdır.

Evet sayın yurddaşlarım; hepiniz Kızılaya yardım ediniz çünkü o memleketimizin en ileri ve en kıymetli bir sosyal yardım teşekkülüdür.

Hepiniz bilirsiniz ki, bir milletin ferdleri arasında birbirine bağlılık ve yekdiğerini düşünmek duygu ve hisleri ne kadar samimî ve ne derece kuvvetli ise o milletin sosyal durumu o nisbette sağlam ve medenî kabiliyeti o nisbette yüksek olur. Efradı yekdiğerini seven ve koruyan milletlerin hür, müstakil, mesud ve müreffeh yaşamak en tabii haklarıdır.

Atatürk bizden «Kızılay üye adedinin milletin rüştü içtimaisile mütenasip bir dereceye varmasını ve bütün milletin bu tenasübü temin etmesini temenni etmiş, istemişti. Büyük Ata'mızın bugün bizlere kıymetli bir vasiyeti olmuş bulunan bu dileğini bütün Türkler, hepimiz, el birliğiyle yerine getirelim.

Ata'mızın ruhu sad olsun!.

Mardinde çıkan Ulus Sesi gazetesinin 19 İkinci kânun 940 tarihli nushasında şefkat âbidelerini süsleyen Kızılay Bayrağı başlığıle çıkan yazısını aynen dercediyoruz :

Ibrahim Necdet GÖKER

Tırnaklarından kanlar sızan sérhoş birer insan gibi vatanın bir çok yerlerini harabeye döndüren zelzeleler binlerce insanı hain pençesi altında ezer, öldürürken; o büyük felâket gecesinin karanlık kâbusları arasında, rüzgârın kamçılایıcı sademesile mücadele eden muztariplerin çarpındıkları sırada karşılarına yurdumuzun muhtelif yerlerindeki hastabakıcı mekteplerinden aldığı terbiye ile güzelleşen, narin vücudu, incelen ve tatlılaşan sesi ile azabın koyu tahakkümleri arasında ezilenleri, hasta ve muztarip ruhlu gönüllerile beraber ilk önce tedavi ve teselliye koşan melek kalpli insanı kim yetiştirir, bilir misiniz? şefkat âbideleri üzerinde yükselen, bayrağı temsil eyleyen ve bu yüksek vicdanlı insanların göğüslerini birer şeref halesi haline getirenler annemiz mi? hemşirelerimiz mi? teyzemiz mi?... Hayır çünkü onlar çok uzaklarda bulunuyorlar ve tayyare ile dahi imdada yetişmek için zamana ihtiyaç vardır ve belki de felâketi de duymamışlardır.

Onlar; sel, heyelân, su baskın, tufan ve harp gibi bu tabii ve bilinen hırpalayıcı hâdiseler karşısında vatan çocuklarının cömert maddî ve manevî varlıklarile süslenen milletin fedakâr kızları, cins ve mezheb farkı gözetmeden her muztarip vatandaşın imdadına koşmak mücadelesine girişmiş olan göğüsleri küçücük rozetli kırmızı aylarla zinetlenmiş bulunan medarı iftiharımız Türkiye Kızılay Cemiyetinin hasta bakıcı kızlarıdır.

Bir tayyare kanadı kırılabilir, fakat Kızılayın bükülmez kolu büyük-

lerimizin, bütün vatandaşlarımızın ve hatta tek mil insanîyet âleminin şefkat ve hamîyet dolu yardımlarile hareket ettiği için asla kırılmaz.

Bunun için değildir ki: Boraları yorğan, taşları yastık yaparak, uykusuz geceler geçirmiş olan anaların, muhtarip vücutlarının, karlarla kefenlenmesine meydan vermeden imdadına yetişenlerin en ön safında gene bayrağı şefkat âbideleri üzerinde dalgalanan Kızılayı ve onun sarımsız kanatlarının himayesini tam bir enerji ile gösterdiğini işitiyoruz. Sert havanın öldürücü tahakkümlerile çırpınan mini minilerini sıcak nefesleriyle ısıtmağa mecbur kalan babaları ve buzlar üzerinde son bir ümitle çırpınarak analarının okşayıcı puselerinden başka hiç bir kurtuluş çaresi kalmadığına hüküm ederek titreşen çocuklarımızın rahat ve huzurunu temin edenlerin en başında gene Kızılay bayrağını temsil edenlerin şefkat dolu yardımlarını görmekteyiz.

İşte: bütün bu yüksek manaları nefsinde toplayan Kızılay Cemiyetinin şefkat âbidelerini süsleyen bayrağının kutsiyetine bunun içindir ki; tam bir gönülle bağlı bulunuyoruz.

Kızılay

Kaza Gün

Dostuduz

Gençlik Kızılay Haberleri

Vaşington'da 6. 7. 8 Mayıs 1940 da Amerika Kızılay Cemiyetinin umumî içtimasında Amerika Gençlik Dernekleri tarafından dünya Kızılay Gençlik şubelerine gönderilen beyannamenin suretidir:

Mayıs 1940 da konferans halinde toplanan Amerika Gençlik Kızılay Cemiyeti bütün Kızılaylar Cemiyeti Gençlik şubelerile dünya Gençliğine samimî selâmlarını, temennilerini gönderir.

Cihan dostluğu ve bilâivaz gayriye hizmet davasına bütün mesaisini hasr ve vakfeden Kızılay Gençlik Cemiyetleri federasyonuna mensup olduğumuzdan dolayı bahtıyarız.

Biz Kızılay bayrağı altında büroda, mektepte hastalara, felâketzedelere desti muavenetimizi uzatmak üzere çalışıyoruz.

Hastahanelerde uzun müddet muhtarip ve müteessir bir halde kalan yaralı eski muhriplerin âkıbetlerini elemelerini tahfif hususundaki çalışmalarımızda büyük bir sevinç ve inşirah duyuyoruz.

Bizim yegâne düşüncemiz arkadaşlarımıza bütün dünya Kızılay şubelerinin nüfuz ve tesiri gayemizin tahakkuku emrindeki dinamik kuvvetimiz kabul ve teslim edildiği vakit bütün Kızılayların nüfuz ve tesirinin istikbalde daha ziyade tecelli edeceğine ümidvarız.

Her vakit olduğu gibi dostluk, müsterek gaye, gayriye yardım ve hizmet umdesi altında birleşmiş olarak beşerin ızdırabına karşı mücadele edecek bir mevkideyiz.

Bundan başka gayriye hizmet etmek düsturunu takip sayesinde bugün beynelmilel bir miras olarak kabul ve telâkki ettiğimiz âhenk ve hayranlığa istinat eden bu hissiyatı yaşatmakla mükellefiz.

Dünyanın her tarafında Gençlik Kızılay Cemiyeti tarafından takip olunan aynı gayelerin dostlukları takviye ve anlayış, huzur fikrini teshil hususunda temadi edeceğine ümit ederiz.

Yurtseverlerimizin felâketzedelere yardımları

Bayındır kaza ve köylerinden Cemiyetimize mikdarı aşağıda yazılı ceman (4738) kilo zeytin yağı teberru edilmiştir. Bu hayırsever zevatın isimlerini şükranla dercediyoruz:

Fabrika ve yağhanelerin adları	Kilo Gr.
Yıldız yağ fabrikaları sahibi Yahya Kerim Onart	210
Teceddüt fabrikası Naci Rodan	615
Yılmaz fabrikası, İbrahim Dedeoğlu	931
Ali Rıza Yağhanesi	22
Yusufludan Hasan Basri	58
Yusufludan Ahmet Şendil	93
Yusufludan M. Ali Danık	71
Yusufludan Hoca yağhanesi	24
Falada Emek fabrikası Tahir Akıncı	1010
Burgazdan Süleyman Gülcü	90
Gazilerden Halil Özkul	60
Alan köyden Durmuş	100
Karapınardan Mehmet Zor	50
Ergenliden Şakir Aydın	150
Ergenliden Şükrü Köstek	100
Ergenliden Salih	100
Dereköyden İsmail Kılçı	14
Dereköyden Hasan Hüseyin Aktıg	42
Kızılobadan Remzi Öztenli	95
Furunludan Ali Saip Erişen	170
Furunludan Ali Koç	260
Çıplakdan Şevket Besleme	184
Ulalıdan Ali Karaoğlu	200.500
Ulalıdan Hakkı Şeşbeş	88.500
Yekûn	4738.000

Türkiye
Kızılay Mecmuası
ANKARA

PARTIE FRANÇAISE

Articles et nouvelles publiés dans ce numéro

- 1 — Le Soleil et L'eau (Article publié par le service de propagande Sanitaire de la Croix-Rouge Internationale).
- 2 — Mission dont chaque maison doit s'acquitter au moment de la défense passive.
- 3 — Abri et médicaments nécessaires pour chaque maison pendant la défense passive.
- 4 — Abri du Croissant-Rouge Turc.
- 5 — Mission d'infirmières Pendant la défense Passive.
- 6 — Protection des vivres en état de depot ou de transport contre les gaz de combat.
- 7 — Une nouvelle masque pour préserver les animaux contre les Gaz.
- 8 — Leponse aux keuestions.
- 9 — Service Veterinaire aux combats de Gaz.
- 10 — Premiers secours hygiéniques.
- 11 — Nouvelles du Croissant-Rouge.
- 12 — Nouvelles de la Jeunesse du Croissant-Rouge.



Sabık Savur Şubemiz Reisi daimî âzamımızdan
Bay Dr. Sedat Alkan



Rize Merkezi Veznedarı fahrî
âzamız Bay S. Kolçali



Sinop Merkezi Veznedarı fahrî
âzamız Bay Ali Tan



Pendik Şubemiz Reisi ve fahrî âzamız
Bay Kâzım Şener.



Geyve Şubemiz Reisi ve Fahrî
âzamız Bay Ali Ertürk



Urla Kızılay Şubesi faal ve fahrî
âzasından Bay Hidayet Turan



Akçadağ Şubesi Reisi ve fahrî
âza Bay Hasan Korkut Koparel



Geyve Şubesi Veznedarı ve fahrî âza
Bay Mustafa Erdem



Pazar kazası orta okul Kızılay Gençlik üyeleri öğretmenleriyle bir arada



940 Haziranında Ürgüp kazasında vukubulan sel ve doludan zarar gören yurttaşlarımıza Kızılay Umumi Merkezince para yardımı yapılırken.



Ürgüp kazasında 940 haziranında vukubulan sel ve doludan (Ortahisar) köyünde Kızılay Yardım Komitesi tarafından yapılan para tevziatı.

KIZILAY

Afyonkarahisar Maden Suyu

Kaynağından doğrudan doğruya
asri makinelerle çıkarılıp şişelere
doldurulmaktadır.

Arsulusal sergilerde altın ma-
dalya ve takdirnameler kazanmıştır.
Mide, karaciğer, böbrek ve bağır-
sak hastalıklarında çok faydalıdır.

Afyonkarahisar Maden Suyu

Maden sularının en lezzetlisi ve
en şifalıdır. Hasılâtı Kızılay Cemi-
yetine aittir.

**Bilûmum Eczane ve
Bakkaliye Mağazaların-
da satılır.**

